

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 53 • nr. 11 • december 2017 • € 1,75 • www.sp.nl

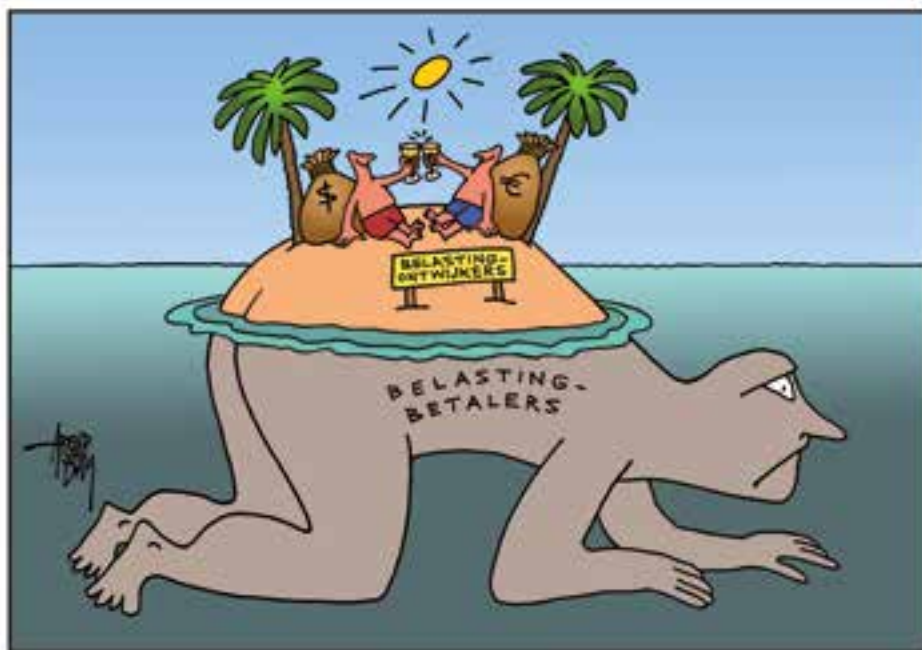
17.500 BLOEMBOLLEN

BLOEIEND VERZET IN GRONINGSE KLEI

JAN MARIJNISSEN IN HET LAND VAN TRUMP EN SANDERS

BRABANTSE STRIJD TEGEN SLOOPKOGEL

Arend van Dam

belastingparadijs

VERKIEZING PARTIJ- BESTUUR

Deze keer is het mogelijk voor alle SP-leden om de leden van het partijbestuur te kiezen. Voorheen werd het partijbestuur gekozen via de congresafgevaardigden van de afdelingen; nu kan elk lid een stem uitbrengen op de kandidaten. Dat gebeurt op de ledenvergadering die de lokale afdelingen tussen 3 en 10 januari organiseren. Tijdens het XXIII Congres in Hilversum wordt de uitslag van alle stemmingen bekend gemaakt.

★ ROOD jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

ROOD OPENT DE JACHT OP HUISJESMELKERS!

In Nederland is er een kamertekort van ongeveer 45.000 kamers. Door die woningnood worden jongeren in het hele land in de armen van huisjesmelkers gedreven. Slecht onderhoud, torenhoge huren en intimidatie zijn aan de orde van de dag. Het wordt tijd dat aan deze praktijken nu eindelijk een einde komt. Samen met huurders dwingen we concrete verandering af. Heb jij, of iemand die je kent, last van een huisjesmelker? Nominer die verhuurder dan snel, via www.huisjesmelkervanhetjaar.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Maurits Gemmink, Robert de Klerk,
Nenad Mecava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Jan Marijnissen
Karen Veldkamp

Foto cover
Diederik Olders

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties

Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen

T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune

Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

Geen feest, wel tevreden

4

Rooie Reuzen

Wie wint de hoofdprijs voor durf en onverzettelijkheid?

6

Nieuwe ledendag

Voor één dag absolute meerderheid in de Kamer

8

Drinkwatergate

Hoeveel rotzooi zit er in ons water?

10

Schijndel

De wijk die al dertig jaar sterker is dan de sloopkogel

18

11 Sadet Karabulut in Iran: 'Mensen willen graag uit het isolement'

12 Analyse: 'Als de VS ons voorland is, moet links goed nadenken'

24 In memoriam: Paul Peters

25 Paul Peters-Prijs: Sociale omstandigheden in beeld

28 LinksVoor: Johan van der Veen en het vergeten verzet

29 Ode aan hen die ons in dit jaar ontvielen

16, 17, 20, 21, 22, 23, 27 Nieuws **30** Prikbord **31** Puzzel

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Mensen of multinationals

'Wij hebben dit bedrijf groot gemaakt. Hun winst hebben ze mede aan ons te danken. En nu flikkeren ze ons op straat.'

De medewerkers van Siemens in Hengelo voelen zich verraden. Zeshonderd mensen dreigen hun baan te verliezen. De overheid investeert tot op de dag van vandaag in het bedrijf, bijvoorbeeld in infrastructuur, maar van enige loyaliteit of wederkerigheid is geen sprake. En het kabinet? Dat doet het af als een 'bedrijfsbesluit van Siemens'.

Tegelijk doet Unilever de Unoxfabriek in Oss in de uitverkoop. Ook hier waren het de werknemers die de fabriek groot maakten. Ook hier zijn het de werknemers die de prijs dreigden te betalen. Zij moesten inleveren op hun arbeidsvoorwaarden en zekerheid. Terecht pikten ze dat niet en ze kwamen in actie. En het kabinet? Dat deed het af met een oorverdovende stilte.

Op dezelfde dag waarop de werkers van Siemens en Unox in actie waren, voerden ook jongeren met een arbeidsbeperking actie. Zij willen dolgraag werken, maar zijn daar niet altijd toe in staat. Per 1 januari worden ze met 80 euro per maand gekort – terwijl ze nu al amper rond kunnen komen. En het kabinet? Dat doet het af met: je hebt nu eenmaal rakkers en stakkers.

Hoe anders is de behandeling van de multinationals. Ze hoeven maar met hun vingers te knippen en buitenlandse beleggers en belastingdiensten krijgen 1400 miljoen overgemaakt. Ze hoeven maar te fluiten en Rutte verlaagt de winstbelasting met 2 miljard euro. Miljarden die we ook kunnen investeren in de samenleving. In banen in de zorg, bij de politie of het onderwijs.

Dus kan het anders? Zeker, als je maar durft te kiezen voor mensen in plaats van multinationals.

Emile Roemer
fractievoorzitter
SP

HERINDELINGSVERKIEZINGEN

LAGE OPKOMSTEN, GROTE OPPERVLAKTEN

De SP deed op 22 november mee aan drie herindelingsverkiezingen: Midden- Groningen, Súdwest-Fryslân en Zevenaar-Rijnwaarden. De uitslagen waren geen reden tot heel grote feesten, maar alles overziend overheerst tevredenheid.

HERINDELINGSVERKIEZINGEN verlopen niet altijd even succesvol voor de SP. De opkomst is doorgaans laag, het nieuwe grotere geheel spreekt weinig aan en de electorale vijver is groter. En soms héél groot. Neem de gemeente Súdwest-Fryslân, qua totale oppervlakte de grootste gemeente van Nederland, die dan per 2018 ook nog fuseert met een deel van de gemeente Littenseradiel. De nieuwe gemeente heeft een kleine honderd(!) kernen; heel gemakkelijk campagnevoeren is dat niet. 'In grotere plaatsen als Sneek en Bolsward haal je met het buurten

in de buurt makkelijker resultaten binnen dan in al die kleine dorpen, waar veel agrariërs wonen en waar het CDA traditioneel sterk is', zegt SP-lijsttrekker Fried Didden. De SP kon op 22 november geen potten breken in Súdwest-Fryslân: de partij haalde één zetel, terwijl werd gehoopt op handhaving van de twee zetels – en misschien zelfs nog een zeteltje winst. 'De opkomst was maar 45 procent; dat heeft ons ongetwijfeld parten gespeeld', aldus Didden de volgende morgen. 'Maar dat bedoel ik niet als een excuus. We moeten eens goed nadenken over

deze tegenvallende uitslag.' Het CDA was de grootste partij in Súdwest-Fryslân en is dat in de nieuwe gefuseerde gemeente ook.

Ook in Zevenaar, dat met de gemeente Rijnwaarden samengaat, verkeert de SP niet in jubelstemming. Ondanks dat de partij haar twee zetels wist te behouden, is lijsttrekker Ed van der Schaft ietwat teleurgesteld: 'We hadden gehoopt op meer, ja. In tegenstelling tot in Zevenaar had de SP in Rijnwaarden geen raadsfractie. Dat betekent dat de mensen daar voor het eerst op de SP

Pandjesprins

Afgelopen weken nam de Amsterdamse SP-wethouder Laurens Ivens het op tegen een vastgoedspeculant: prins Bernhard. Veel grote steden in ons land kampen met woningnood. Grote beleggers prijzen gewone huizenkopers uit de markt, waardoor de prijzen verder stijgen en starters geen voet meer aan de grond krijgen. Tienduizenden Amsterdammers kunnen niet of nauwelijks een goede woning vinden. Een van de grootste beleggers is prins Bernhard. Uit onderzoek van Het Parool blijkt dat hij, als privépersoon en via zijn bv's, 590 Nederlandse adressen bezit. Het merendeel zit in Amsterdam: 349 adressen. Hij maakte vorig jaar zo'n 4 miljoen winst. Bernhard bleek bovendien een ordinaire huisjesmelker: huurders betaalden sleutelgeld van duizenden euro's. Het vragen van sleutelgeld is niet toegestaan.

Bij Pauw ontpopte tv-maker Jort Kelder zich – niet geheel onverwacht – als harnas van de vrije markt en het recht van de rijkste. 'De SP wil nu dat je alleen een woning mag kopen als je er ook echt in woont. Dat is de wereld op z'n kop.' Kelder nam het op voor de 20(!) vastgoedspeculanten met meer dan 100 panden in eigendom die prijzen opdrijven en steenrijk worden over de rug van tienduizenden anderen. Volgens Kelder is de overheid de grote schuldige. Hij heeft nog een punt ook: de overheid moet niet alleen veel meer woningen laten bouwen, maar ook de strijd aangaan met het egoïsme en het recht van de rijkste.

Precies dat doet onze Laurens. Bouwen, bouwen en de strijd aangaan met het recht van de rijkste.

Immers, het recht van een prins om met vastgoedspeculatie steenrijk te worden, gaat niet boven het belang van duizenden Amsterdammers om in hun stad goed te kunnen wonen.

Verantwoordelijk leiderschap ontstaat niet vanzelf. Het vergt een overheid die strijdt voor het algemeen belang. Schuift het overheidsbaken richting meer liberaal en minder sociaal, dan volgt de samenleving. Schuift het richting meer solidariteit en duidelijke regels omtrent het dienen van het algemeen belang, dan volgt de samenleving.

Onze Laurens heeft er een mooie taak bij: hij mag een prins opvoeden.

Ron Meyer
voorzitter SP

de rol en voor al die mensen die daarvan afhankelijk zijn moeten we er gewoon weer staan.'

'Blij mens'

In Midden-Groningen vindt een herindeling plaats van Hoogezand-Sappemeer, Menterwolde en Slochteren. In die eerste twee gemeenten heeft de SP als coalitiepartij de afgelopen jaren op sociaal gebied flink aan de weg getimmerd en ook de verkiezingscampagne had een hoog sociaal gehalte. *Praktisch sociaal en met hart voor de zorg* luidde de verkiezingsleus; met het woord 'praktisch' benadrukte de partij datgene wat de afgelopen jaren in concreto werd neergezet. Dat werkte: op straat en in de wijken merkten SP'ers dat nogal wat mensen zeiden: 'Landelijk stem ik niet op de SP, maar lokaal deze keer wel.'

Midden-Groningen is een gebied met relatief veel werkloosheid en sociaal-economische achterstanden, met Hoogezand-Sappemeer als oude industrie-gemeente, en Menterwolde en Slochteren als plattelandsgebieden. Is het dan een verrassing dat veel mensen dan juist praktische, sociale daden willen? De verkiezingsuitslag zou op een 'nee' kunnen duiden. De SP haalde vijf zetels en daar is lijsttrekker Martine Feenstra-Jansen zeer tevreden mee. 'We zijn nét niet de grootste worden, PvdA en Gemeentebelangen haalden ook vijf zetels, maar net iets meer stemmen. In Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer scoorden we prima, ondanks de soms bedroevend lage opkomst daar.'

In totaal bedroeg de opkomst in Midden-Groningen slechts 35,1 procent. Feenstra-Jansen: 'En we wisten dat in Slochteren de ChristenUnie en het CDA zouden domineren. Niettemin blijven we als SP in de nieuwe gemeente een belangrijke factor. En dus ben ik een blij mens.' •

tekst Rob Janssen
foto Kees van de Veen

konden stemmen. Daar hadden we meer van verwacht.' Maar ook hier weer: de opkomst. Slechts 38,4 procent van de kiezers ging stemmen. Van der Schaft, 's ochtends vroeg na de verkiezingsavond: 'Tegen die achtergrond is zetelbehoud nog best aardig. Maar op dit moment overheerst nog de teleurstelling. Ook omdat we met zo'n grote groep enthousiaste mensen zo intensief campagne hebben gevoerd. Dat laatste stemt me dan toch ook weer hoopvol. Want we moeten snel weer aan de slag. Er staat hier namelijk een reorganisatie van de Sociale Dienst op

ROOIE REUSPRIJS 2018

De nominaties voor de Rooie Reus-prijs zijn bekend. SP-leden kunnen uit maar liefst vijf geweldige genomineerden kiezen en via internet stemmen. Op ons congres op 20 januari in Hilversum wordt dan de Rooie Reus 2018 bekendgemaakt.

DE ROOIE REUS-PRIJS wordt sinds 1996 door de leden van de SP toegekend als blijk van waardering en respect voor een persoon of organisatie die zich op opmerkelijke en gedurfde wijze inzet voor de samenleving. Voor behoud van solidariteit en tegen maatschappelijk onrecht in Nederland en daarbuiten.

Durf en onverzettelikheden

De prijs is vernoemd naar de legendarische actievoerder Dirk de Vroome, die met name in Zuid-Nederland furore maakte als 'Rooie Reus'. Die aanduiding verwees naar de rode toga die De Vroome droeg als hij het in de rechtszaal opnam voor slachtoffers van groot en klein maatschappelijk onrecht. Ook buiten de rechtszaal deed de Rooie Reus veelvuldig en verrassend van zich spreken als hij vond dat hij stelling diende te nemen tegen achterstelling en onderwaardering, of tegen bureaucratie en machtsmisbruik. Voor velen was de Rooie Reus een symbool van durf en onverzettelikheden en velen deden – met resultaat – een beroep op zijn ondersteuning om weerwoord te bieden aan maatschappelijk onrecht.

Eerdere winnaars van de Rooie Reus-prijs zijn onder anderen de onderzoeksjournalisten Stella Braam en Chris de Stoop, gezondheidswinkel 'De witte jas', klokkenluider Fred Spijkers, het VPRO-radioprogramma Argos en Antoinette Hertsberg van het consumenten-tv-programma Radar.

Rooie Reus-prijs 2018

Leden van de SP konden tussen 20 oktober en 12 november kandidaten voor de Rooie Reus-prijs 2018 voordragen. Een jury heeft vervolgens uit de voorgestelde kandidaten vijf definitieve nominaties gekozen. De jury bestaat uit de oud-prijswinnaars Stella Braam en Riet de Wit, vakbondsman Ruud Kuin, ROOD-voorzitter Lisa de Leeuw en als voorzitter SP-senator Tiny Kox.

De leden van de SP kunnen tussen 5 december 2017 en 5 januari 2018 via SPnet hun keuze maken uit de vijf nominaties. Op 20 januari 2018 wordt tijdens het partijcongres van de SP in Hilversum de Rooie Reus 2018 bekendgemaakt.

Stemmen doet u hier: www.sp.nl/rooieerus

Toelichting van de jury

De initiatiefnemers tot het raadgevend referendum over de 'Sleepwet'

Door de verruiming van de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten mag de overheid straks meer dan ooit tevoren, als het gaat om het tappen van gegevens van smartphones en computers, zonder dat er een specifieke verdenking is. Tijn de Vos, Luca van der Kamp, Nina Boelsums, Marlou Gijzen en Joran van Apeldoorn (op de foto vlnr) vinden dat burgers over zo'n ingrijpende bedreiging van eenieders privacy hun zegje moeten kunnen doen. De regering wil het raadgevend referendum weliswaar afschaffen. Maar zolang het er nog is, mogen burgers gebruik van maken van dit democratische recht, vinden de studenten. Hun oproep voor een referendum over 'de sleepwet' kreeg verrassende steun van zo'n 400.000 Nederlanders. Daardoor mogen de kiezers op 21 maart 2018 niet alleen hun stem voor een nieuwe gemeenteraad uitbrengen maar ook in een raadgevend referendum zeggen wat zij van deze omstrede 'sleepwet' vinden. Lang leve de democratie!

De initiatiefnemers van PO in Actie

PO in Actie staat voor 'primair onderwijs in actie', waarin inmiddels meer dan 37.000 leerkrachten uit het primair onderwijs hun krachten bundelen voor minder werkdruk en een eerlijker salaris voor leerkrachten. Initiatiefnemers zijn de basisschoolleerkrachten Thijs Roovers (links) en Jan van de Ven. Zij kregen het voor elkaar om op 5 oktober 2017 de scholen plat te krijgen en meer dan 60.000 collega's naar Den Haag te halen, ter ondersteuning van hun initiatief. Ze smeedden een brede coalitie met vakbonden en werkgeversorganisatie PO-Raad. PO in Actie levert een spectaculaire bijdrage aan het wakker schudden van de politiek en weet aandacht te krijgen voor wat het primair onderwijs nu nodig heeft. Er zijn belangrijke toezeggingen gedaan door de politiek – maar genoeg is het nog lang niet!

bij de nominaties

De Groninger Bodembeweging

De Groninger Bodembeweging zet zich sinds 2009 in voor mensen die emotionele en financiële schade lijden door de directe en indirecte gevolgen van de gaswinning in het Groninger gasveld en zich in hun elementaire veiligheid bedreigd voelen door de aardbevingen in het gebied. Van een aanvankelijk ‘vechten tegen de bierkaai’ is de GBB inmiddels de meest gerenommeerde strijder geworden tegen het grote onrecht dat de Groningers sinds jaar en dag wordt aangedaan. Zowel regering als NAM voelen zware druk van de vele aansprekende acties – ondersteund door goede argumentatie – van deze beweging, die inmiddels tot ver buiten de Groninger grenzen bekendheid geniet en al vele successen op haar conto heeft kunnen schrijven. Maar de strijd gaat door totdat Groningen veilig is!

 groninger-bodem-beweging.nl

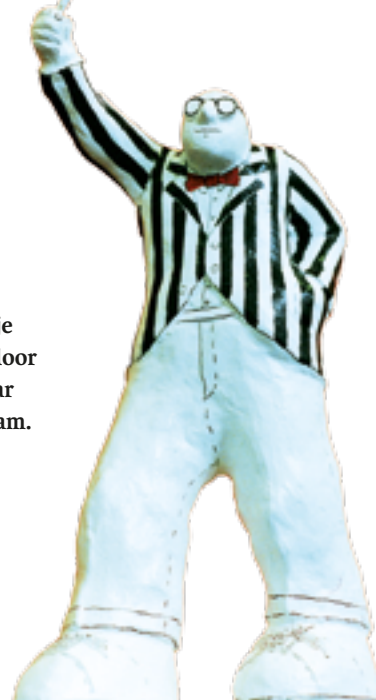
Young & United, de jongerenbeweging van vakbond FNV

Young & United is de spraakmakende jongerenbeweging van vakbond FNV. Met gewaagde en vernieuwende strijdvormen worden jonge mensen sinds 2015 in beweging gebracht op terreinen die werkende jongeren bijzonder bezighouden maar waarvoor politiek en werkgevers geen oog hebben. Young & United voert spetterende acties, die kunnen rekenen op deelname van jongeren en de sympathie van een groot publiek. Voor het afschaffen van het discriminerende jeugdloon gingen de jonge activisten letterlijk uit de kleren om de politiek wakker te schudden. En nu organiseren ze tal van opzienbarende acties tegen de doorgeslagen flexibilisering van de arbeid, die jongeren bovengemiddeld hard treft. Overal waar Young & United verschijnt, ontstaat er reuring, komt er beweging – en volgt vaak succes!

 youngandunited.nl

Het beeldje gemaakt door kunstenaar Aris Roskam.

De drijvende krachten achter het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt

Het Rotterdams Ongedocumenteerden Steunpunt is een onafhankelijk particulier initiatief voor advies en hulp, opvang en belangenbehartiging voor ‘mensen zonder papieren’ in Nederland. Het Steunpunt werkt voor uitgeprocedeerde asielzoekers en migranten zonder verblijfsvergunning. Het Steunpunt biedt juridisch advies over verblijfsvergunningen en procedures, bemiddelt bij toegang tot medische zorg en onderwijs, organiseert gratis Nederlandse les, biedt tijdelijke, beperkte noodopvang en geeft hulp bij terugkeer naar het land van herkomst. Drijvende krachten Connie van den Broek (links) en Theo Miltenburg van het Steunpunt gaan door met hun concrete ondersteuning aan de goeddeels rechteloze doelgroep, ook in tijden waarin mededogen soms ver te zoeken is. Tegen de stroom in roeien, in de geest van de Rooie Reus!

 stichtingros.nl

SP-ACHTERBAN BEZET DE TWEDE KAMER

GEMEENSCHAPSZIN OP NIEUWE-LEDENDAG

Voor één dag had de SP de absolute meerderheid in de Tweede Kamer en dat voelde, getuige de reacties, 'best lekker'. Bijna 500 nieuwe leden en hun introducés slenterden door de wandelgangen, vergaapten zich aan de schitterende Handelingenkamer, de in 1883 gebouwde voormalige bibliotheek van het ministerie van Justitie, namen plaats op de stoelen met kroontjes in de plenaire vergaderzaal en kwamen op adem in de Statenpassage.

'HET VALT me weer eens op hoe goed georganiseerd de SP is. Ik vind het een genoegen om erbij te zijn, tussen alle gedreven mensen die ergens in geloven en er helemaal voor willen gaan', laat Herman Vervaart uit Bergen op Zoom zich ontvallen. Herman, voormalig raadslid voor D66, vergezelt zijn partner Lisette van Dijk. Zij is sinds een jaar lid. Hij stemt zelf ook al geruime tijd op de SP, maar tot een lidmaatschap is het nog niet gekomen.

'Dat ligt niet aan de SP, maar aan mezelf. Ik weet niet of ik ooit nog ergens bij wil horen. Ik kan wel zeggen dat de SP op mijn stem mag blijven rekenen, al zou het wat mij betreft allemaal nog iets radicaler kunnen.'

'Reken maar van yés!'

Herman en Lisette sluiten zich, net als de andere gasten, na de ontvangst met koffie en cake aan bij een van de groepen voor een rondleiding. De groepen zijn te herkennen

aan een grote tomaat in de kleur van de bij de ingang uitgedeelde polsbandjes. Vrijwilligers, medewerkers en Tweede Kamerleden treden op als gids. Ook Magda Rijk en Ad Wennips, voorzitter en bestuurslid van de afdeling Schouwen-Duiveland, verrichten hand- en spandiensten. Het Zeeuwse duo kijkt vooruit naar de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar maart. Tot hun grote frustratie zal de SP er niet mee doen, ook al bezet de partij op dit moment twee raadszetels. 'Er zijn gewoon te weinig geschikte kandidaten. Natuurlijk balen wij daarvan, maar onze campagne zal er echt niet minder strijdlustig om zijn. We willen de komende tijd het fundament leggen voor de toekomst, zodat de SP er in 2022 wel weer bij kan zijn. Of dat gaat lukken? Reken maar van yes, het geluid van de SP zal heus niet verstommen.'

Dat de SP over een betrokken en strijdvast achterban beschikt, blijkt eens te meer tijdens de debatten in een van de commissiezalen. Ronald van Raak, alweer elf jaar lid van de Tweede Kamer, en Lisa de Leeuw, voorzitter van ROOD, jong in de SP, verzorgen een verhelderende inleiding over het kapitaal versus arbeid en de verstrekende gevolgen van flexwerk. Vervolgens ontspint zich een inhoudelijke discussie over de grote thema's in de politiek en de positie van de SP. Dat het kabinet-Rutte III zomaar, zonder enige onderbouwing en vermelding in het regeerakkoord, vijf

miljard euro weggeeft aan multinationals, wordt als ronduit verbijsterend ervaren en versterkt de gemeenschapszin onder de SP-aanhangers.

'Beetje netwerken'

Tussen de bedrijven door worden talloze selfies gemaakt. Vooral in de grote vergaderzaal, waar de SP voor deze speciale gelegenheid de macht naar zich toe heeft getrokken. Parlementariërs Nine Kooiman en Bart van Kent spelen hun rol als Kamervoorzitter en minister van Sociale Zaken met verve, terwijl menigeen weleens wil ervaren hoe het nou is om achter de interruptie-microfoon te staan, in het hart van de parlementaire democratie. Voor de gezelligheid kunnen de SP-leden terecht in de sfeervol aangeklede Statenpassage, waar de akoestische gitaarband De Règâhs muziek maakt en tijdens de lunch broodjes en fruit en later ter afsluiting drankjes en borrelhapjes worden geserveerd. Ed Islaratoeboen kijkt vergenoegd om zich heen. 'Het is heel inspirerend om onder gelijkgestemden te zijn en dan kan ik ook nog hier en daar een beetje netwerken.' De Helmondse gereedschapsmaker staat straks in maart op de derde plek van de kandidatenlijst. De kans dat hij in de gemeenteraad komt, is aanzienlijk. De SP zit in het college en behoort met zes leden tot de grootste raadsfracties. Ed heeft er zin in. 'Zo'n Nieuwe-Ledendag als vandaag, met al

die enthousiaste SP'ers, motiveert mij tot op het bot.' Hij belooft de kiezers in Helmond dat hij zich vooral zal inzetten voor beter openbaar vervoer.

Revolutie

Tilburger Carlo van Heesewijk, een goedgeluimde vrachtwagenchauffeur, liefhebber van ijshockey én actievoeren, maakt van zijn hart geen moordkuil. 'Voor mij gaat het er in de politiek vaak te braaf aan toe. Revolutie hoeft geen vies woord te zijn. Soms is het nodig om stevig door te pakken.' Als dat gebeurt, kun je hem er wel bij hebben. 'Ik had eerst een tabakszaak, maar ik kon niet opboksen tegen de macht van de grote bedrijven. Ik was een kleine middenstander die door het kapitaal is verdreven. Ik zit nu al twintig jaar op de weg en maak van alles mee. Ik vertel niks nieuws als ik zeg dat er veel mis is in de transportsector. Als er een actie plaatsvindt, ben ik van de partij en niemand die mij weg krijgt. Ik ga er gewoon voor liggen.'

Uiteraard wordt de SP-invasie in de gebouwen van de Tweede Kamer afgerond door partijleider Emile Roemer, die zichtbaar blij is met het bezoek van al die honderden partijgenoten aan zijn werkplek. 'Wij gaan samen bouwen aan een rechtvaardig land, aan een land waarin we kiezen voor elkaar.' Vrijwel iedereen neemt een leuke herinnering mee naar huis: een foto op de cover van de Tribune met zichzelf en Emile Roemer. Om in te lijsten. •

tekst Robin Bruinsma
foto's Maurits Gemmink

foto Paul van der Blom©

GIF IN ONS DRINKWATER

Jarenlang dumpte chemiebedrijf Chemours (voorheen Dupont) de giftige stof PFOA, en later GenX, in de rivier de Merwede. Wanpraktijken die volgens SP-Kamerlid Cem Lacin aantonen dat het systeem op de schop moet. 'In ons drinkwater zitten heel veel stoffen die er niet thuishoren.'

ALWEER MAANDEN GELEDEN werd de lozing van GenX door Chemours landelijk nieuws. Maar de commotie in Dordrecht – waar het bedrijf is gevestigd – is onverminderd groot. Op 4 november sprak SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin honderden Dordtenaren tijdens het buurten met SP'ers: 'Vrijwel iedereen zei dat Chemours moet stoppen met het lozen van die chemische troep.'

› **Welke gevaarlijke stoffen zitten er eigenlijk nog meer in ons drinkwater?** 'Wij hebben geen goed beeld van de chemische stoffen die in ons milieu terechtkomen. Twee jaar geleden werd bijvoorbeeld bekend dat het bedrijf Chemelot het giftige pyrazool in de Maas loosde. Ook toen werd pas achteraf ingegrepen. En onlangs werd in het drinkwater van Vlaardingen de E.coli-bacterie aangetroffen. Drinkwaterbedrijven slaan al maanden alarm omdat waterzuivering steeds meer moeite kost. Uiteindelijk komt dat op het bordje van de consument, wanneer de waterprijzen worden verhoogd. Wij dreigen dus te worden opgescheept met een probleem dat de industrie heeft veroorzaakt.'

› **Chemours kon jarenlang ongehinderd GenX lozen. Wie heeft er zitten slapen?** 'Zowel nationaal als Europees zijn de regels

voor dit soort lozingen veel te soepel. Maar er is ook jarenlang bezuinigd op handhaving en toezicht, waardoor er veel minder inspecties plaatsvinden.'

› **Waarom moet het systeem op de schop?** 'Chemische stoffen worden nu getest door de producenten zelf en geregistreerd bij het Europese Chemie Agentschap in Finland. Vervolgens komen ze op de markt, zonder dat we de langetermijneffecten kennen. Er is bijvoorbeeld niemand die nu kan zeggen dat GenX *niet* kankerverwekkend is. Sterker nog: in de zogeheten *Madrid Statement*

waarschuwen honderden wetenschappers voor de gezondheidsgevolgen van GenX. Toch wordt de stof nog dagelijks geloosd. Morgen kunnen we te maken hebben met een nieuwe giftige stof in ons drinkwater. Het sluiten van Chemours of het verbieden van GenX zou dit niet in de weg staan. Daarom moeten we dit probleem bij de bron aanpakken.'

› **Waarom trekken we niet gewoon de vergunning voor die lozingen in?** 'Het is nu zo dat de provincie wel een vergunning aan Chemours *moet* afgeven. Anders handelt zij in strijd met Europese wetten. De SP wil dat stoffen pas op de markt komen als bewezen is dat ze op lange termijn geen negatieve gevolgen hebben voor de volksgezondheid en het milieu. Daar blijven wij op aandringen in de Tweede Kamer.'

› **Wat als de Europese Unie niet aan de regels wil tornen?** 'Sinds de SP in het Zuid-Hollandse provinciebestuur zit is de lozingsvergunning van Chemours al flink aangescherpt. Men verwacht bovendien dat de hoeveelheid geloosde GenX enorm zal afnemen doordat het bedrijf sinds de zomer met een nieuwe proefinstallatie werkt. Dit is ook het resultaat van acties. De SP wil dat Chemours helemaal geen GenX meer loost. Maar de provincie mag dit nu niet eisen en moet daarom de bevoegdheid krijgen om bij misstanden vergunningen in te trekken of aan te passen. Want als het op Europees niveau niet goed geregeld is, dan moeten we het lef hebben om zelf meer bevoegdheden op te eisen.'

tekst: Lesley Arp

Op 14 december gaat de SP in een discussiebijeenkomst dieper in op de toenemende druk van de industrie op ons milieu. Naast SP-leider Emile Roemer komen de directeur van het overkoepelend drinkwaterbedrijf Vewin en toxicologen aan het woord.

Locatie:
Energiehuis, Noordendijk 148 Dordrecht.
Aanvang: 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur

foto Alex Groen©

'IRAN HOUDT ZICH AAN DE AFSPRAKEN'

Met de Commissie Buitenlandse Zaken van de Tweede Kamer heeft SP-Kamerlid Sadet Karabulut een bezoek gebracht aan Iran: 'Isolement maakt mensen die conflict willen sterker.'

Karabulut: 'Ik heb getwijfeld, want ik wilde absoluut niet met een hoofddoek rondlopen. Maar in Iran is dat geen optie. Toen moest ik de afweging maken: ga je dan niet of wil je toch spreken met de mensen daar, met de vrouwen die onder zo'n regime leven. Ik ben toch gegaan. Ik probeerde nog zonder hoofddoek uit het vliegtuig te stappen, maar werd na vijftien meter tegengehouden. Ik heb ook nog wel een paar keer stout gedaan. Op een fotomoment na een discussie in het Iraanse parlement, over onder andere vrouwenrechten, deed ik het ding bijvoorbeeld snel af. Maar dan zag je alle fotografen de camera's afwenden en stond ik er gewoon niet op.'

De nucleaire deal werkt

'Mensenrechten in Iran is een onderwerp dat de SP belangrijk vindt, maar ook de nucleaire deal die wordt opgeblazen door president Trump is belangrijk. Want die deal werkt gewoon. De IAEA – de organisatie die namens ons allemaal controleert of landen zich houden aan afspraken om te voorkomen dat nucleaire techniek wordt gebruikt om kernwapens te ontwikkelen – heeft sinds de deal negen keer gecontroleerd en alle negen keer blijkt Iran zich in alle opzichten aan de afspraken te houden. De deal was dat, als Iran zich aan de afspraken zou houden, er verlichting van de sancties zou komen. Nu staat de VS weer op het punt die sancties in te voeren. Je gaat ook naar Iran om te spreken over hoe dit ervaren wordt vanuit Iraans perspectief. Wat je ziet is dat de mensen daar – op straat, maar ook de conservatieve regering – graag uit het isolement willen.'

'Hoe harder je knijpt hoe groter mijn hoofd wordt.' Ook onder de vorige president van Iran, Ahmadinejad, waren sancties koren op de molen van de haviken.

Eenzijdig

'Wat ook een voor mij belangrijke les was van het bezoek: er is veel meer dan het enge, gesloten Iran van de onderdrukende ayatollahs. Het is een land met een rijke cultuur en geschiedenis en een goed opgeleide, jonge bevolking die ondanks de belachelijke regels waaronder ze moet leven, toch verandering afdwingt. Er is van alles mis met mensenrechten, en met de rol die het land speelt in de regio. Maar het is niet sterk om eenzijdig naar Iran te wijzen. Zij zeggen: wij mogen niet in Syrië actief zijn? Waarom Rusland wel? Waarom de VS wel? En waarom geen gelijke kritiek op Saudi-Arabië, dat jihadisten steunt in de regio en vreselijk tekeergaat in Jemen?'

Niet effectief

'We moeten dus ook naar de rol van de NAVO kijken. Ik heb onze minister gevraagd over de *war on terror*: wilt u vasthouden aan deze strategie? In de regio zijn sinds het

begin van die strategie miljoenen mensen gedood, we zien een meer dan verdrievoudiging van islamitische terreurstrijders, meer aanslagen in het westen, en miljoenen mensen op de vlucht. Dit is geen effectieve strategie.'

Isolement

'Het probleem van eenzijdig naar Iran wijzen – en voor de duidelijkheid: ik vind dat we óók naar Iran moeten wijzen – is dat het de mensen in dat land die conflict willen, sterker maakt. Juist de progressieve krachten vanuit de bevolking hebben het nodig dat het land uit het isolement komt. En dat heb ik niet alleen met de mensen besproken die in het officiële programma zaten; ik heb voor zover mogelijk ook buiten het programma om met mensen gesproken.'

tekst Diederik Olders
cartoon Dave Granlund©

EEN TOT OP HET BOT VERDEELD LAND

In 1993 reisden Jan Marijnissen en Geert van Amstel voor het eerst in opdracht van het partijbestuur naar de VS. Het neoliberalisme had in de jaren tachtig onder Reagan vaste voet aan de grond gekregen. Nu, bijna een kwart eeuw later, zijn ze opnieuw afgereisd naar het machtigste land op aarde. Wat troffen zij aan, en wat valt er door ons van te leren?

WAREN VROEGER AMERIKANEN primair Amerikaan, nu is men primair Republikein of Democraat, voor Trump of tegen Trump, voor of tegen Clinton. Het is het resultaat van decennialange neoliberale politiek: vergrote inkomens- en vermogensverschillen; een door de bezuinigingen compleet verwaarloosde publieke sector, inclusief de infrastructuur; deregulering van de bankensector; liberalisering van de arbeidswetgeving; onverantwoorde globalisering waardoor er veel werk is verdwenen; en de promotie van *blaming the victim* en de introductie van een cultuur van ieder voor zich. Het wantrouwen van de mensen jegens

'de macht', en vooral 'Washington', is de afgelopen jaren verder gegroeid. Velen zien de overwinning van Trump als 'de laatste waarschuwing' aan de politiek en alles wat ermee verwant is.

Donald Trump en Bernie Sanders vormen in zekere zin de twee zijden van een en dezelfde medaille; een linker- en een rechterzijde die – in de ogen van de kiezers – beide een alternatief vormen voor de geperverteerde politieke en economische elite waar het volk helemaal klaar mee is. De redenen daarvoor zijn de enorme ongelijkheid (de 99% versus de 1%); de machteloosheid

van de politiek het goede voor het land te doen; de arrogantie van de heersende elite die geen interesse toont in de noden van gewone mensen; de offerande van werkgelegenheid op het hakblok van de globalisering; de lage lonen en de armoede die om zich heen grijpt; het uitblijven van een fatsoenlijke ziektekostenverzekering die voor iedereen beschikbaar is; de exorbitante kapitalen die moeten worden neergeteld om te mogen gaan studeren; de gekochte invloed van het grootbedrijf en de banken op Capitol Hill (Clinton gaf \$1,4 miljard uit aan de campagne, Trump \$1,0 miljard).

Een goede indicatie voor de uitzichtloosheid van het bestaan is het gebruik van harddrugs. Het aantal doden als gevolg van een overdosis (van vooral heroïne) is gestegen van 10.000 in 1985 naar 60.000 in 2015.

De wanhoop onder velen is zo groot geworden dat er inmiddels een '*Deaths of Despair*'-rate bestaat (gemeten onder blanke mensen van middelbare leeftijd). In

Lunch op straat in Washington.

de VS is die gestegen van 30 per 100.000 inwoners in 1990 naar meer dan 75 in 2012. In Duitsland heeft de curve in diezelfde periode precies de omgekeerde weg afgelegd, en in Canada en Australië is die over dezelfde periode ongeveer gelijk gebleven, rond de 30.

Het algehele wantrouwen is groeiende. Twee-derde van de Amerikanen gelooft de berichtgeving in de eigen media niet meer. Een andere indicatie voor het wijdverbreide wantrouwen: de algemeen heersende hebzucht, die het vertrouwen van mensen in bijvoorbeeld de banken, de bedrijven, maar ook in de advocatuur en de politiek heeft uitgehold.

Zo de *American Dream* al ooit heeft bestaan, is die nu luidruchtig en gewelddadig verstoord door de realiteit van alledag. Geloofde in 1980 nog de helft van de Amerikanen dat hun kinderen het beter zouden krijgen dan zij, dat aantal is nu teruggelopen tot slechts 20 procent.

Het succes van Donald Trump

In weerwil van de algemene opvatting dat Donald Trump eigenlijk gewoon een dwaas is, moeten we vaststellen dat hij blijkbaar toch een snaar heeft geraakt bij veel Amerikanen. Met zijn agitatie tegen de politieke elite, ook binnen zijn eigen Republikeinse Partij, en tegen de hypocrisie van de mensen die de gevestigde belangen vertegenwoordigen, heeft hij veel mensen voor zich gewonnen. Ook een jaar na zijn verkiezing steunen zijn kiezers hem in overgrote meerderheid nog steeds. Ze zeggen: 'Geef 'm een kans, hij zit er pas één jaar en heeft nog drie jaar te gaan.'

Maar wie zijn die stemmers op Trump? Op de eerste plaats de traditionele Republikeinen. Zij hebben massaal op 'm gestemd. Daarnaast een hoop mensen die eerder niet stemden, maar in Trump iemand zagen die de politiek ook van hen maakte. En ten slotte voormalige stemmers op Obama die teleurgesteld zijn over de resultaten van zijn achtjarig presidentschap. Hoe eufo-

foto Geert van Amstel

Bill Fletcher (vakbondsman) en Jan Marijnissen.

> **Wat in de VS gebeurt**, wordt in grote trekken binnen tien jaar ook in ons land werkelijkheid. Daarom maakten we in 1993 studie van de staat van het land op punten als lonen en winsten; arbeidswetten en –omstandigheden; onderwijs en zorg; huisvesting en integratie. Het bezoek werd een van de inspiratiebronnen voor het in 1996 verschenen boek *Tegenstemmen, een rood antwoord op Paars*.

Er volgden nog drie reizen naar de VS: een in 1997, een in 2002, en een in oktober 2017, bijna een kwart eeuw na het eerste bezoek. Tijdens deze laatste reis stonden drie vragen centraal.

1. Wat zijn de overeenkomsten en de verschillen – sprekende over politiek en economie – tussen de jaren negentig en nu?
2. Hoe kon Donald Trump de nieuwe bewoner van het Witte Huis worden?
3. Wat verklaart het succes van Bernie Sanders?

Ter voorbereiding hebben we in Nederland met veel journalisten, columnisten en correspondenten de politieke situatie in de VS geanalyseerd. In de VS hebben we met tientallen mensen gesproken, vanuit verschillende belangen en gezichtspunten.

risch velen ook waren na de verkiezing van de eerste zwarte president, zijn eruditie, zijn eloquentie en zijn charme, de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat de resultaten inderdaad mager zijn. Niet in de laatste plaats door de systematische tegenwerking van de Republikeinen in het Congres. Maar ook de relatieve machteloosheid van de president tegenover de banken en het grootbedrijf maakt een succesvol presidentschap uiterst moeilijk. Al met al is ook Obama er, in de ogen van veel mensen, niet in geslaagd echte verandering (*Change!*) en echte verbetering van het leven van gewone mensen (*Hope!*) tot stand te brengen.

Verder wordt algemeen in de VS het succes van Trump vooral ook gezien als het bewijs

van de zwakte van zijn tegenstander van de Democratische Partij, Hillary Clinton. Zij werd vooral beschouwd als onderdeel van de elite met veel vrienden op Wall Street. (Waar ze, zoals bekend, toespraken hield tegen betaling van exorbitante bedragen, die aanvankelijk geheim werden gehouden.) De traditionele aanhang van de Democratische Partij moet toch gezocht worden in de werkende klasse en de mensen die zich rekenen tot een minderheid en zich niet gehoord voelen. Met name onder de eerste groep hebben de Democraten veel krediet verspeeld, zeker in het midden en zuiden van de VS. Dit alles ondanks het feit dat veel mensen op Clinton hebben gestemd onder het motto '*Clinton is bad, Trump is worse*'.

Blijf de machthebbers – in de politiek, economie en publieke sector – ter verantwoording roepen: overal, altijd

Niet onvermeld mag blijven dat Clinton onder een kiessysteem van representatieve vertegenwoordiging, zoals we dat in ons land kennen, had gewonnen. De gang van zaken in het Verenigd Koninkrijk en de VS bij verkiezingen toont steeds weer aan dat het districtenstelsel (*the winner takes all*) een inferieur systeem is dat vaak geen recht doet aan de wil van de meerderheid van het land. Kleine partijen maken geen schijn van kans en de partijen die aan de macht zijn kunnen eens in de zoveel tijd de districtsindeling aanpassen (in hun voordeel natuurlijk). Daarom is Bernie Sanders ook zo uniek. Hij schopte het, als enige in veertig jaar, als 'onafhankelijke' tot eerst lid van het Huis van Afgevaardigden en later lid van de Senaat.

Het succes van Bernie Sanders

Uit een in maart 2017 gehouden onderzoek bleek dat Bernie Sanders veruit de populairste politicus is in de VS. Hij krijgt de goedkeuring van 61 procent van de ondervraagden. Een van de overwegingen van de mensen die Sanders steunen is dat hij zijn boodschap altijd trouw is gebleven. In essentie vertelt hij nu op zijn talrijke mas-sabijeenkomsten wat hij ook al propageerde als burgemeester van Burlington (Vermont), 36 jaar geleden. Dat wekt vertrouwen. Ook het feit dat hij nooit in verband is gebracht met het grote geld van banken en bedrijven draagt daaraan bij.

Natuurlijk, ook zijn programma is voor veel mensen een reëel alternatief geworden. Enkele belangrijke punten daaruit. Gratis onderwijs. Het recht om lid te zijn van een vakbond, nu vaak verboden. Minimumloon op \$15 (14 euro) per uur. Stemrecht voor iedereen. Respect voor de belangen van de oorspronkelijke bewoners. Nuts-banken en de post weer in handen van de overheid. Meer aandacht voor leefmilieu en klimaat. Gezondheidszorg voor iedereen beschikbaar (*single payer system*). Een eerlijk rechtssysteem met gelijke toegang voor iedereen. Geen financiering van verkiezingscampagnes door bedrijven

en banken. Een belasting op speculatieve transacties.

Toch blijft het opmerkelijk: de man is in de zeventig, komt met een links, socialistisch verhaal in het land waar het woord 'socialisme' algemeen beschouwd wordt als een scheldwoord, en trekt bij zijn toespraken massa's mensen, onder hen ook heel veel jongeren. Daarnaar gevraagd, is het antwoord meestal: 'Voor veel jongeren is socialisme iets nieuws. Ze zijn van na 1989. Ze hebben het verrotte kapitalisme geërfd en kennen de uitwassen ervan. Ze willen iets anders, iets nieuws... En velen hebben dat gevonden bij 'het socialisme', en het gezicht en de vertolker daarvan.' Let wel: Sanders behaalde bij de voorverkiezingen in de categorie van 18 tot en met 35 jaar in z'n eentje meer stemmen dan Clinton en Trump samen.

Belangrijke vraag is: hoe zal het nu verder gaan met al die mensen die Sanders achter zich verenigd heeft. Zal hij, in tegenstelling tot Obama, wel gaan bouwen aan organisatie? Hij heeft beloofd van wel. Het moet een construct worden dat (noodgedwongen, om electoraal iets te kunnen betekenen) deels binnen de Democratische Partij gaat opereren en deels daarbuiten. Resultaat is wel dat er binnen de Democratische Partij twee stromingen bestaan. Grofweg: het Clinton-kamp en het Sanders-kamp.

Een van de belangrijke verschillen tussen de twee stromingen is de zogenaamde 'identiteitspolitiek', die in bepaalde kringen erg in zwang is. Clinton drijft daarop, Sanders houdt zoveel mogelijk afstand. Het gaat om de politieke opvatting die zegt dat afkomst, geslacht, kleur en seksuele voorkeur (kortom, wie je bent) belangrijker is dan de hoofdtegenstelling tussen arbeid en kapitaal.

Onderwerpen als oorlog, economie, klasse, algemeen belang en de publieke sector dreigen steeds verder ondergesneeuwd te raken. Hiermee worden de demagogen op rechts in de kaart gespeeld. Zoals een van de door ons geïnterviewden het zegt: 'Identiteitspolitiek is een kwestie van uiten, niet

van overtuigen. Gezonde politiek hoort niet te gaan over de verschillen tussen de culturele en etnische identiteiten, maar over wat we gemeenschappelijk hebben en hoe we ieders belang kunnen dienen.' Veel van de mensen die wij spraken denken dat de, volgens bepaalde linkse kringen, politiek correcte identiteitspolitiek links als geheel de das heeft omgedaan, met het uiteindelijke verlies van Clinton als het ultieme bewijs. Natuurlijk moet er oog zijn voor de specifieke belangen van minderheden, we zijn immers voor gelijkwaardigheid en solidariteit, maar links moet zich niet laten verdelen, of, beter gezegd, moet zichzelf niet verdelen. Links moet, en met name socialisten moeten, zich vooral concentreren op de hoofdzaak... De verdorven uitwerking van het neoliberale gedachtegoed, het kapitalisme en de arrogantie van het elite establishment, thuis en elders, zo is de opvatting.

DSA, *Democratic Socialists of America*, was tot voor kort een kleine, marginale partij. Daar is de laatste jaren verandering in gekomen. In vrij korte tijd zijn ze gegroeid van tienduizend naar dertigduizend leden. Natuurlijk niet veel voor een land met 320 miljoen inwoners. Maar hun levensvatbaarheid staat nu wel vast. De nieuwe leden komen allemaal uit de sociale beweging die zich rond de Sanders-campagne van vorig jaar heeft verzameld. De woordvoerders van DSA die wij spraken hangen allemaal de stelling aan: wie de arbeiders verliest, verliest alles. Wie dat als eerste begrijpt kan links redden en voorkomen dat de toekomst aan rechts is. Links zal één zijn met de werkende klasse of niet zijn.

Hun motto: '*Link the issues.*' Politiseer! Vertel het hele verhaal, leg de verbanden bloot. Blijf vragen stellen: wie verliest, wie wint? Reken! Heb de cijfers in je hoofd. Blijf 'de macht' ter discussie stellen. Blijf de machthebbers – in de politiek, economie en publieke sector – ter verantwoording roepen, overal, altijd. Informeer en kritiseer; begeester en mobiliseer.

Als het inderdaad nog steeds zo is dat bijna altijd de VS ons voorland blijkt te zijn, dan moet links goed nadenken over wat in een verder gepolariseerd, geprivatiseerd, geliberaliseerd Nederland haar rol moet zijn. Voor de SP geldt: wij zijn antikapitalistisch en voor het socialisme; wij wijzen de neoliberale politiek af en zijn voor menselijk en sociaal; wij zijn niet elitair, wij behoren niet tot het establishment; wij zijn onder de mensen en strijden samen met hen voor een betere toekomst. De SP heeft het inzicht en het uitzicht, en heeft eigenlijk alles in zich om de geëngageerde, strijdbare en wijze, politieke vluchtheuvel te zijn waarnaar verstandige, sociaal voelende mensen op zoek (zullen) gaan. •

tekst en foto's Jan Marijnissen

foto Geert van Amstel

Matthew Duss, team Sanders

**Chris Maisano,
Democratic Socialists of America, DSA.**

**Neal Meyer, Magazine Jacobin,
reason in revolt.**

**Pat Fry,
Committees of Correspondence.**

**Albert Scharenburg,
Rosa Luxemburg Stiftung.**

Trump Tower, New York.

foto: Jonathan Miske / flickr cc

> BELASTINGPARADIJS? MAG JE NIET ZEGGEN!

De Paradise Papers hebben de onzalige rol van Nederland in de internationale belastingontwijking blootgelegd. Uit de hele wereld klinkt felle kritiek op de manier waarop ons land zich door multinationals en superrijken laat gebruiken.

Vorig jaar waren er de 'Panama Papers', de nu gelekte documenten die wereldwijde belastingontwijking blootleggen hebben de naam 'Paradise Papers' meegekregen. En ditmaal valt de uiterst bedenkelijke rol van Nederland op. Daarbij fungeert ons land met name als een soort tussenstop voor kapitaal dat multinationals als de Amerikaanse sportkledingfabrikant Nike voor de fiscus verbergen. Met behulp van allerlei constructies via dochterondernemingen wordt er zowel in de VS als Nederland geen of nauwelijks vennootschapsbelasting op royalties betaald. Dat alles wordt mogelijk gemaakt door een geheimzinnige deal van de Nederlandse fiscus met Nike. Zo'n beetje de hele wereld hekelts ons land nu als belastingparadijs. SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten vond het tijd dat ons land eindelijk dan ook maar eens erkend moest worden als belastingparadijs en diende samen met GroenLinks een motie daartoe in. Maar een Kamermeerderheid stemde tegen. En dus is Nederland officieel geen belastingparadijs. Is het natuurlijk wel, maar je mag het niet zeggen in Den Haag.

Strafheffing

De Duitse politicus Fabio de Masi zegt het wel gewoon: 'Ik noem Nederland een belastingparadijs.' De Masi is namens Die

Linke woordvoerder Financiën in de Bondsdag en zat tot de parlementsverkiezingen in september als fiscaal specialist in het Europe Parlement – bepaald geen groentje op dit gebied dus. Al eerder noemde hij de rol van Nederland in de internationale belastingontwijking 'problematisch' (zie de Tribune van mei 2016). Nu de Paradise Papers op tafel liggen, is hij nog scherper. 'Nederland heeft een schadelijk belastingregime en is bovenal een zogenaamde *conduit country*: een land van waaruit winsten zonder belasting naar landen buiten de EU kunnen afvloeien. Dat kan omdat Nederland belastingverdragen met veel internationale belastingparadijzen heeft.' Zulke verdragen tussen landen zijn eigenlijk bedoeld om dubbele belastingheffing te voorkomen, maar worden in de praktijk door multinationals maar al te vaak misbruikt om helemaal geen belasting te hoeven betalen.

Verdient Nederland onderhand niet eens een flinke trap onder z'n kont, bijvoorbeeld in de vorm van EU-sancties? 'Het zou verkeerd zijn om alleen naar Nederland te wijzen. Duitsland is bijvoorbeeld een paradijs voor het witwassen van geld. Dus de grote EU-lidstaten moeten eerst naar zichzelf kijken, voordat ze kleinere landen de maat gaan nemen. Niettemin denk ik dat er bronbelasting of strafheffing nodig is op geldstromen als rente en royalties in landen als Nederland, als daar niet voldoende belasting geheven wordt.' Naar schatting loopt Nederland 10 miljard mis door belastingontwijking en -ontduiking. Elk jaar. Wat je met dat geld toch allemaal zou kunnen doen in ons land...

> PETITIE TEGEN KORTEN WAJONG: TEKENEN KAN NOG

In de vorige Tribune vroegen wij aandacht voor de actie van Rayeed Nasibdar tegen het korten van de Wajong-uitkering; een asociale erfenis van het vorige kabinet. De duizenden handtekeningen die SP'er en ervaringsdeskundige Nasibdar heeft opgehaald zal hij op 19 december aanbieden in de Tweede Kamer: een maand later dan aanvankelijk gepland. Goed nieuws voor Tribunelezers, want wie zijn petitie nog niet heeft getekend kan dit – uiterlijk tot 15 december – alsnog doen!

De petitie: sp.nl/ZUY

MET HUURPRIJSBESCHERMING en sociale huurwoningen bijbouwen wil SP-Kamerlid Sandra Beckerman mensen met middeninkomens helpen die niet kunnen kopen: 'Ze kunnen nu geen kant op.'

sp.nl/ZUb

DE BEHANDELCENTRA voor slachtoffers van seksueel geweld zijn verzekerd van financiering voor het komende jaar. Dat zegde de minister toe na aandringen van SP-Kamerlid Michiel van Nispen.

sp.nl/ZUE

DE SP STEUNT de oproep van studenten en wethouders aan het nieuwe kabinet om hardere **maatregelen tegen huissjesmelkers** te nemen. SP-Kamerlid Sandra Beckerman: 'Uitbuiten is een economisch delict; boetes dus.'

sp.nl/ZUa

HET OPSLAAN van reisgegevens van alle automobilisten op de Nederlandse wegen, en deze gegevens doorgeven aan derden en aan het buitenland. SP-senator Anneke Wezel verzet zich tegen een wetsvoorstel hierover: 'Dat gaat veel te ver.'

sp.nl/ZUR

foto Maurits Gemmink

> 'STOP UITBREIDING LELYSTAD AIRPORT'

Zaterdag 11 november was de SP goed vertegenwoordigd tijdens de actie op luchthaven Lelystad tegen de uitbreiding van dit vliegveld en de geplande laagvlieg-routes. Verschillende SP-afdelingen uit Gelderland, Overijssel en Friesland waren aanwezig om met honderden actievoerders een vuist te maken tegen deze plannen. Ook SP-Tweede Kamerlid Cem Lacin was erbij: 'De uitbreiding van luchthaven Lelystad staat gepland op 1 april 2019. Die uitbreiding gaat gepaard met geluids- en andere overlast voor ruim 700.000 mensen. En het zorgt ook voor extra belasting van milieu en natuur. Het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat houdt wanhopig vast aan de uitbreiding op 1 april 2019, terwijl actiegroepen bijna 100.000 handtekeningen hebben opgehaald.' Actiegroep HoogOverijssel toonde

aan dat de Milieu Effectrapportage (MER) barst van de fouten – grote fouten. Cem Lacin riep het ministerie op om te stoppen met dit prestigeproject en gehoor te geven aan de eisen van actiegroepen en omwonenden.

Voor mens, milieu en natuur

De SP vindt dat de plannen voor uitbreiding van tafel moeten. Het proces rondom luchthaven Lelystad moet opnieuw, stelt Lacin: 'Een nieuwe MER, herindeling van het luchtruim en een nieuw luchthavenbesluit moeten duidelijk maken wat de gevolgen van uitbreiding zijn. Voor mens, milieu en natuur. Wij stellen mens, milieu en natuur boven de macht en hebzucht van Schiphol, de eigenaar van luchthaven Lelystad. De strijd gaat door, binnen en buiten de Tweede Kamer!'

> KOOIMAN: PAK 'BIG FARMA' AAN

Medicijnen moeten tegen normale prijzen beschikbaar zijn. SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman heeft daarom samen met GroenLinks en PvdA een plan gemaakt om de macht van de farmaceutische industrie ('Big farma') te doorbreken. Het plan met de titel *Big farma: niet gezond!* doet allerlei goede voorstellen om een einde te maken aan de onderhandelingen die worden gevoerd over de ruggen van patiënten, aan de enorme winsten voor farmaceuten en aan schimmige onderlinge afspraken. Kooiman: 'De prijzen van geneesmiddelen zijn torenhoog, waardoor de toegankelijk-

heid van medicijnen onder druk staat. Tegelijkertijd maakt de industrie belachelijk hoge winsten op medicijnen die ook met publiek geld zijn ontwikkeld.' Door de voorgestelde maatregelen kunnen patiënten rekenen op de medicijnen die ze nodig hebben, krijgen de fabrikanten een eerlijke prijs voor hun producten en wordt de ontwikkeling van nieuwe medicijnen gestimuleerd.

Het plan is hier te vinden: sp.nl/ZUL

> SUCCES: GELD VOOR OUDERENZORG MOET NAAR OUDERENZORG

Het extra geld voor ouderenzorg moet naar ouderenzorg, niet naar bureaucratie, megalomane gebouwen of exorbitante salarissen. De Tweede Kamer steunde begin november dit voorstel van SP-leider Emile Roemer. 'Na een jarenlange strijd van zorgverleners, gesteund door onder andere Carin Gaemers, Hugo Borst en de SP, wordt er nu eindelijk geïnvesteerd in de ouderenzorg. Dat is heel goed nieuws. Maar dat geld mag nu niet verdwijnen in de zakken van bestuurders of onnodige bureaucratie. Geld voor zorg moet naar zorg', aldus Roemer.

Afgelopen jaren verloren 77.000 mensen in de ouderenzorg hun baan. Roemer: 'De werkdruk in de ouderenzorg is enorm. Zorgverleners hebben op dit moment simpelweg te weinig collega's om goede zorg te geven. Het geld dat nu beschikbaar is moet dus snel gebruikt worden om zorgmedewerkers aan te nemen. Zodat zorgverleners goed hun werk kunnen doen en onze ouderen de liefdevolle zorg krijgen die ze nodig hebben.'

foto Rene den Engelsman

TOCH NOG SUCCES tegen **woekerwinsten bij doorverkoop** van concert- en sportkaartjes. Op voorstel van SP-Kamerlid Peter Kwint gaat het kabinet secundaire verkoop aan banden leggen.

sp.nl/ZUD

SP-KAMERLID Sadet Karabulut wil een einde aan de **ontgroeningsrituelen** bij defensie: 'Welke concrete maatregelen treft de staatssecretaris om veiligheid en privacy van het defensiepersoneel te waarborgen?'

sp.nl/ZUZ

HOE DE OUDE HOEVENBRAAK DRIE KEER DE SLOOPKOGEL TEGENHIELD

Een charmante twee-onder-een-kapwoning met ruime tuin, voor maar 350 euro per maand. Waar vind je zo iets nog? In de Oude Hoevenbraak in Schijndel, waar bewoners de sloop van hun wijk maar liefst drie keer tegenhielden. Alle keren hadden zij Tonnie Wouters, medeoprichter van de Schijndelse SP, aan hun zijde.

DE NAAM WOUTERS IS in Schijndel onlosmakelijk verbonden met de SP. Tonnie en haar in 2010 overleden man Ger Wouters waren in de jaren zeventig de pioniers van de Schijndelse afdeling. De SP-afdeling staat in het Brabantse plaatsje bekend om haar activisme – ‘Vorm altijd een actiecomité’, luidt het devies van Tonnie – en spraakmakende stunts in de gemeenteraad. ‘Toen Ger raads-lid was en het stadsbestuur een café dat populair was bij de jeugd wilde sluiten, heeft hij aan een toenmalig CDA-wethouder een housebroek overhandigd’, blikt Tonnie terug op die eerste jaren van de SP in de Schijndelse raad. ‘En terwijl andere raadsleden op kosten van de gemeenschap uit eten gingen, liet Ger zich thuis door de lokale pers fotograferen achter een bord friet.’ Ludieke gebaren die op de lachspieren werkten van bewoners, maar gemopper veroorzaakten bij tegenstanders van de partij.

Al in die eerste jaren dat het echtpaar Wouters in Schijndel aan de weg timmerde was het recht op een fatsoenlijke woning het speerpunt van de afdeling. Hierdoor waren de Schijndelse socialisten vaak in de buurt de Oude Hoevenbraak te vinden, waar het onderhoud van de huizen sterk te wensen overliet. ‘En dan leer je dat er ook een gevaarlijke weg door de wijk loopt en voer je actie voor stoplichten’, vertelt Tonnie. Voor Jo en Riek van Stiphout, die we toevallig tegen het lijf lopen tijdens een wandeling door de wijk, was dit de reden om lid te worden. ‘Ruim veertig jaar geleden verongelukte een meisje op dat kruispunt’, wijst Jo. ‘We hebben toen de straat afgezet en geprotesteerd.’

‘Stop de sloper’

Volgens Tonnie is de Oude Hoevenbraak een echte arbeiderswijk. De twee-onder-een-kapwoningen met ruime tuin die je in de buurt aantreft zijn typerend voor de periode van de wederopbouw. Dat de woningen vandaag de dag nog even ruim zijn en de huren nog altijd laag, is een wapenfeit waar de bewoners tientallen jaren strijd voor hebben geleverd. De eerste keer, in de jaren tachtig, was het de gemeente die de woningen wilde slopen. Met een grote groep bewoners trok de SP naar het stadhuis. Tonnie herinnert zich de leus van die actie nog: ‘Stop de sloper, opknappen is goedkoper.’

In de jaren negentig werden de woningen in de Oude Hoevenbraak, toen nog eigendom van de gemeente, verkocht aan woningbouwvereniging Huis en Erf. Ger Wouters, in die periode net aangetreden als de eerste SP-wethouder van Schijndel, wist deze verkoop te koppelen aan een groot aantal

voorwaarden. Er zou onderhoud komen, de mogelijkheden voor huurverhoging werden sterk ingeperkt en - misschien wel het belangrijkste - de woningen moesten twintig jaar blijven staan.

Appeltaart voor de overwinnaars

Die afspraak weerhield Huis en Erf er niet van om in 2008 aan het Schijndelse college te vragen of de woningen toch niet eerder tegen de vlakte mochten. 'Wij weer in actie natuurlijk', vertelt Tonnie. 'De mensen georganiseerd, samen naar de commissievergadering...' Gewapend met de verkoopovereenkomst die Ger eerder had gesloten, waarin uitdrukkelijk stond dat van sloop tot 2020 geen sprake mocht zijn. Tonnie: 'Alle andere partijen in de raad waren voor sloop, al was het maar om de SP dwars te zitten. We waren toen immers heel groot in Schijndel. Maar wonder boven wonder zei de directeur van Huis en Erf opeens tijdens de commissievergadering: we zien ervan af, we gaan niet meer slopen. De bewoners vielen bijna van hun stoel. Wat krijgen we nou, dachten ze.' En zo miste de sloopkogel voor de tweede keer de Oude Hoevenbraak. Om het succes te vieren ging de SP langs de deuren met appeltaartjes.

Levende geschiedenis

Voor de derde overwinning spoelen we door naar het meer recente verleden – 2016 om precies te zijn. Bewoners van de Oude Hoevenbraak hebben zich verenigd in het comité Levende Geschiedenis. Een naam die verwijst naar de wens om de buurt de status van beschermd dorpsgezicht te geven. Het type wederopbouw woning dat kenmerkend is voor de Oude Hoevenbraak is namelijk nergens anders in zo'n grote hoeveelheid gebouwd. Bovendien hebben de huizen aan de buitenkant de tand des tijds goed doorstaan. De Oude Hoevenbraak is hiermee een bijzonder overblijfsel van de naoorlogse pe-

Tonnie met het echtpaar Van Stiphout, leden van het eerste uur uit de Oude Hoevenbraak.

riode, vinden niet alleen de bewoners en de SP maar ook het Brabants Monumentenhuis.

In 2016 klopte het comité Levende Geschiedenis bij Huis en Erf aan voor dubbel glas. Toen bleek dat er voor de derde keer sprake was van sloopplannen. De bewoners lieten ook dit keer niet over zich heen lopen. Op bijna elke woning verscheen een poster op het raam met de tekst *Slopen? Bezopen!* Doordat meerdere SP'ers lid zijn van de woningbouwvereniging, ontdekte men in de jaarstukken dat er miljoenen waren gereserveerd voor de Oude Hoevenbraak. 'We hebben dit bekendgemaakt onder bewoners en de interim-directeur van Huis en Erf voor het blok gezet', vertelt Tonnie. Het bleek een strategische zet, want Huis en Erf stemde in met renovatie, zodat de woningen nog 25 jaar kunnen blijven staan. Weer vierde de SP het succes door de bewoners in het zonnetje te zetten; dit keer door tomatenplantjes uit te delen. De plantjes zijn inmiddels verwelkt, maar wel na kilo's tomaten te hebben voortgebracht. Onlangs waren de Schijn-

delse SP'ers weer in de Oude Hoevenbraak te vinden. Om de bewoners te informeren over de lopende actie voor een beschermd dorpsgezicht, maar ook om hen te vragen de partij te steunen die al tientallen jaren aan hun kant staat. Het resultaat: dertien nieuwe leden.

Het merk Meierijstad

De drie overwinningen van de Oude Hoevenbraak laten zien dat de beproefde actiemethodes van de Schijndelse SP niets aan relevantie hebben ingeboet. Het is dan ook een vreemde gewaarwording dat de SP Schijndel, na ruim vier decennia vol activisme, op papier niet meer bestaat. Het is het gevolg van de gemeentelijke fusie tussen Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode die dit jaar plaatsvond. Zowel Tonnie als het echtpaar Van Stiphout – die andere leden van het eerste uur – trekken een vies gezicht als de naam Meierijstad valt. De fusiegemeente wil namelijk forse bedragen uitgeven om 'het merk Meierijstad' op de kaart te zetten. De nieuwe SP-afdeling Meierijstad steekt haar onvrede hierover niet onder stoelen of banken. 'De Mars, Jumbo en Sligro horen voor veel mensen gewoon bij Veghel, PaasPop en Campingsport Wit bij Schijndel en de Rooise boerderij, zoals de naam al zegt, bij Rooi. Daar is helemaal niks mee', stelde SP-raadslid Ruud Merks onlangs. Die recht-voor-zijn-raapmentaliteit komt ook vaak terug wanneer Tonnie over haar man Ger Wouters spreekt, die nog altijd gemist wordt in de afdeling. 'Hij was altijd bezig met behoud van het goede voor Schijndel.' Dat die jarenlange inzet haar vruchten heeft afgeworpen, weten de bewoners van de Oude Hoevenbraak als geen ander. ●

tekst Lesley Arp • foto's Maurits Gemmink

Tomatenplantjes voor de buurt na de derde overwinning.

> UIT DE GROND VAN HET GROENE HART

Niet alleen in het hoge noorden strijden SP'ers tegen gaswinning. Op 28 oktober maakten SP-afdelingen en Tweede Kamerlid Sandra Beckerman een bustour door het Groene Hart om bewoners van Woerden, Gouda en Bodegraven bekend te maken met de plannen van Vermillion Energy. Dit bedrijf ruikt kansen voor gaswinning in het veenweidegebied, maar ook onder de woonwijk Molenvliet in Woerden. Beckerman: 'De grote problemen met aardbevingen en schade in Groningen hebben pijnlijk duidelijk laten zien dat we moeten stoppen met gaswinning. Het probleem verplaatsen naar het Groene Hart werkt niet. We moeten nu over op veilige, duurzame en betaalbare energie.'

Zonneboeren

Maar gaswinning is niet de enige bedreiging voor het Groene Hart. Het gebied zakt namelijk al eeuwen, zelfs nu er nog geen

foto archief Sandra Beckerman

boor in de grond is gezet. Het is het gevolg van de zogeheten inklinking van veengrond. Door het waterpeil laag te houden om het land te kunnen gebruiken en bewerken droogt het veen uit. Veen dat droog staat komt in contact met zuurstof en sterft daardoor af. Hierdoor klinkt het veen in en komt er tevens CO2 vrij. SP-Statelid Frank Johan Hoogendam lanceerde een innovatieve oplossing voor

het probleem: een proef met een hoger waterpeil en 'zonneboeren'. Deze boeren hebben naast gewassen ook zonnepanelen in de wei staan. Hoogendam: 'Door boeren in het Groene Hart de kans te bieden op een alternatieve bron van inkomsten, kunnen we de vicieuze cirkel van een laag waterpeil en zakkend veen doorbreken.' Een ruime Statenmeerderheid steunde het voorstel van Hoogendam.

> NOBELPRIJS VOOR ANTI-KERNWAPENCAMPAGNE

De internationale campagne tegen kernwapens (ICAN) heeft de Nobelprijs voor de Vrede gekregen. De Nederlandse vredesorganisatie PAX speelt een belangrijke rol in ICAN, dat de afbouw van het wereldwijde kernarsenaal nastreeft. Voormalig SP-Kamerlid Krista van Velzen heeft veel betekend voor de campagne, die voorlopig uitmondde in een Internationaal Verdrag voor het Uitbannen van Kernwapens, dat deze zomer is aangenomen door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Gefeliciteerd ICAN, PAX, Krista en u (als u een handtekening heeft gezet) met deze welverdiende Nobelprijs!

 Een interview met Krista van Velzen hierover in de Tribune van september 2014: sp.nl/ZUJ

foto Rob Voss

2014, Den Haag: Krista van Velzen vraagt aandacht voor kernwapens bij het Binnenhof.

> BLOEIEND VERZET IN GRONINGEN

foto Diederik Olders

Van het nieuws over de gaswinning uit Groningen word je niet vrolijk. Ingestorte huizen, radeloze mensen en afbrokkelende sociale verbanden. Terwijl de regering niets doet en vooral het gaswinningsbedrijf steunt om zo veel mogelijk winst te maken en zo weinig mogelijk schadevergoeding te betalen.

Positieve reacties

SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman komt uit Groningen. Zij vecht al jaren voor erkenning van de problemen en voor een eerlijke behandeling van de Groningers: 'Dat doe ik door het verhaal van de mensen die de grond onder hun bestaan verliezen

foto Anjo de Haan

naar Den Haag te brengen.' Om de mensen die dagelijks moeten vechten voor rechtvaardigheid een hart onder de riem te steken, bedacht Sandra een actie, Bloeiend Verzet: 'Ik opperde het tijdens een televisie-interview. Toen kreeg ik zo veel positieve reacties van mensen uit Groningen en de rest van Nederland, dat ik besloot dat we het maar groot aan moesten pakken.'

Bloeiend monument

Door heel het land verkochten SP'ers en andere mensen die de Groningers willen steunen bloembollen. Zodat er een groot bloeiend monument in Groningen komt;

> VEENENDAALSE SP VECHT VOOR STADSSTRAND

Afgelopen zomer vond er in Veenendaal een strijd plaats om het strand. Ligt Veenendaal aan zee? Niet echt, 'het stadsstrand' is namelijk een klein stukje aangelegd groen met klimtoestellen dat regelmatig in gebruik is als evenemententerrein. Kleine muziekfestivals, volleybaltoernooien; de Veenendalers komen er graag. De gemeenteraad wil deze groene ontmoetingsplek gaan bebouwen. De SP kwam in actie toen een vergunning voor een mooi evenement door de gemeente werd geweigerd; een handtekeningenactie kon op massale steun rekenen – bijna 11.000 handtekeningen maar liefst; het grootste aantal ooit in Veenendaal. Erna Scholten, zelf geen SP-lid, ging deur aan deur bij de flats in de omgeving: 'Dit stadsstrand ligt in het hart van Veenendaal en de Veenendalers.'

Na acties van een schare actievelingen op de trappen van het gemeentehuis, ge-

foto Maurits Gemmink

steund door SP-Tweede Kamerlid Frank Futselaar, en wat parlementair getouwtrek in de gemeenteraad bleek de druk van de

Erik Ottink krijgt de zilveren tomaat van afdelingsvoorzitter Baukje Hiemstra.

acties eind oktober succes te hebben. Er is nu steun in de gemeenteraad voor gedeeltelijk behoud van het stadsstrand – zo'n driekwart ervan. De SP zal uiteraard blijven strijden voor volledig behoud, maar viert ook het voorlopige succes.

De zilveren Tomaat

Het actiesucces werd onder meer gevierd met een zilveren tomaat; een onderscheiding voor mensen die zich lokaal in de SP onderscheiden. Afdelingsvoorzitter Baukje Hiemstra speldde de onderscheiding op bij Erik Ottink, als waardering voor zijn enorme inzet, ook bij deze succesvolle actie.

foto Diederik Olders

een monument dat het gelijk en de volharding van de Groningers onderstreept. Milieudefensie steunde de actie, onder andere door het aantal bloembollen dat verkocht was, te verdubbelen.

Op 11 november was het dan zo ver. In de meest noordelijke gemeente van Groningen, Eemsmond, plantten mensen uit heel het land 17.500 bloembollen, als symbool van hoop, in de grond. Om duidelijk te maken dat daar voor Groningers niet alleen narigheid uit voortkomt. En om te laten zien dat het verzet tegen de asociale behandeling van Groningers in volle bloei staat.

> WORSTENMAKERS WINNEN

De Unox soep- en worstenfabriek in Oss wordt verkocht aan vleesverwerkingsbedrijf Zwanenberg. De medewerkers staakten in november, omdat de overgangsregeling heel slecht dreigde te worden. Voormalig SP-voorman Jan Marijnissen werkte ooit ook in de worstenfabriek en drukte de stakers op het hart vooral vol te houden. Hun strijd is deel van

een grote strijd tegen de macht van het kapitaal, aldus Marijnissen. En ze hebben gewonnen. Vijf jaar werkzekerheid, compensatie van pensioenen en een eenmalig bedrag waardoor ze er niet op achteruit gaan. De leden van FNV Voedingsindustrie hebben ingestemd en de stakers kunnen met een gerust hart weer aan het werk.

foto Ruud Rogier©

> LOKALE SUCCESSEN GROOT EN KLEIN

foto's archief SP en Creative Commons CC

Geen uitverkoop natuur

Op voorstel van de SP gaat de gemeente Assen alsnog het Asserbos en andere natuurterreinen niet verkopen. Het college wilde ruim 400 hectare natuur in de verkoop doen.

Banen voor vijftigplussers

Mede door de campagne van SP-wethouder Arjan Vliegthart tegen vooroordelen bij werkgevers over oudere werkzoekenden, heeft de gemeente Amsterdam dit jaar al meer dan 700 vijftigplussers vanuit de bijstand aan betaalde banen geholpen.

Voedselbank kan door

Het zag er somber uit voor de voedselbank in de gemeente Nissewaard; daarom trok de SP aan de bel. Resultaat: de gemeentelijke bijdrage werd verhoogd en de voedselbank gered.

Meldpunt schimmel

Als gebrekkig woningonderhoud tot onder meer schimmel leidt, heb je als huurder allerlei rechten. Maar de procedures zijn niet makkelijk en daarom gaat Amsterdam een gemeentelijk meldpunt inrichten. SP tevreden, huurders tevreden.

Volkstuinjes op groen

In Rotterdam blijven volkstuinjes betaalbaar voor mensen met een kleine beurs. En overnachten op verblijfstuinen blijft mogelijk. De SP stopte de aanval van het stadsbestuur op de volkstuinjes, en heeft plannen voor toekomstbestendige volkstuinjes.

Garantie woongroepen

Te vaak zijn woningzoekenden aangewezen op huisjesmelkers. Woongroepen zijn dan een solidair en betaalbaar alternatief. In Nijmegen maakt een gemeentelijke garantstelling het voor woonverenigingen makkelijker om een huis te kopen, dankzij SP en GroenLinks.

Glasheldere keuzes

Volgens de wet valt het schoonmaken van de buitenboel niet onder de thuiszorg. Boxtelse SP-wethouder Eric van den Broek laat zich niet remmen door zulke regeltjes en lanceert een voucher voor de glazenwasser.

Van de baan

In de strijd tegen de golfbaan in de natuur bij de abdij Rolduc voerde de SP Kerkrade allerlei acties, zelfs een open brief aan de paus. Met succes: de golfbaan is uit het bestemmingsplan.

Plek voor jongeren

Dat jongeren een plek verdienen om samen te komen spreekt voor zich, maar dat is lang niet overal geregeld. De Nijmeegse SP zorgde voor extra geld voor nieuwe jongerenvoorzieningen in Tolhuis en Zwanenveld.

Mantelzorg-vriendelijk

De gemeente Weert zit in de top drie van Limburgs 'meest mantelzorg-vriendelijke gemeenten' van het Platform Mantelzorg. Voor SP-wethouder Paul Sterk een stimulans 'om door te gaan op de ingeslagen weg'.

Ieder de helft

Tijdens de 'Schone Maas'-actie haalde de Gennepe SP 300 euro op. De partij koos twee goede doelen uit en afdelingsvoorzitter Ruud Geraeds schonk de plaatselijke gehandicaptenorganisatie en de kindervoerderij ieder de helft.

Speelgoed- en kledingbonnen

Meer Groningse kinderen die in armoede opgroeien krijgen een speelgoed- of kledingbonn. De bonnen waren al een initiatief van de SP. Nu is dankzij de SP de leeftijdsgrens verruimd en de waarde verhoogd.

Loempiakraam mag blijven

De loempiakraam ‘paste niet meer in het straatbeeld’. Onzin, vonden omwonenden én Rotterdams SP-raadslid Burak Yildiz. Na een voorstel van Yildiz hoeft de familie Pham haar zaak toch niet na 30 jaar op te doeken.

Peuteropvang

Het Amsterdamse college gaat voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen de eigen bijdrage voor peuteropvang vergoeden. ‘Peuteropvang is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Gelijke kansen voor elk kind’, vindt de SP.

Geen boete medisch afval

Het Veenendaalse stadsbestuur wilde de inzamelingskosten voor medisch afval verhogen. Onrechtvaardig voor chronisch zieken, vindt de SP. Samen met andere partijen stak de fractie er een stokje voor in de gemeenteraad.

Slachtoffer niet gestraft

Geen extra kosten meer bij vermissing en diefstal van een rijbewijs. Dit SP-voorstel is aangenomen in de Meppelse gemeenteraad. Fractievoorzitter Xander Topma is blij: ‘Die boete was een dubbele straf.’

Bieb in alle kernen

Alle kernen van Lingewaard zijn weer voorzien van een bibliotheek. Het is het resultaat van een gezamenlijk voorstel van SP, PvdA en CDA. Op 26 oktober werd de bieb in Haalderen geopend.

Wijk blijft groen

Bewoners van de wijk Bottendaal in Nijmegen willen graag dat de spoorkuil, waar geregeld buurtactiviteiten worden georganiseerd, groen blijft. SP-wethouder Bert Velthuis staat aan hun kant en betreft de bewoners bij de inrichting.

Gratis fietsenstalling

In Weert is op voorstel van de SP de bewaakte fietsenstalling in de Hegstraat eindelijk weer gratis. Eerder redde de SP met een handtekeningenactie de stalling.

Extra geld voor zwemles

Zwemles is in een waterrijk land als Nederland een must, maar voor vluchtelingen vaak niet betaalbaar. In Borne regelde de SP voor deze én andere arme gezinnen een tegemoetkoming in de kosten.

Meldpunt zorgfraude

Omdat gedupeerden van pgb-fraude van het kastje naar de muur werden gestuurd, trok de SP Arnhem aan de bel. Met succes: de gemeente gaat nu een centraal meldpunt zorgfraude instellen.

Beginspraak in Boxtel

De Boxtelse SP-wethouder Eric van den Broek betreft bewoners in een vroeg stadium bij gemeentelijke projecten: ‘beginspraak’. Zo ontdekte hij dat omwonenden een geplande skatebaan niet zagen zitten, en blies het plan af.

Betaalbaar bouwen

In Wijk bij Duurstede zijn sinds 2010 dankzij SP-wethouder Jan Burger 500 betaalbare huur- en koopwoningen bijgebouwd. Zijn opvolger Jeroen Brouwer heeft een pact gesloten met een woningstichting voor nog eens 300 extra woningen.

Asbestcentrum Limburg

Na decennialange SP-acties wordt in Limburg onder SP-gedeputeerde Daan Prevoo voortvarend werk gemaakt van asbestverwijdering. Goed voor volksgezondheid, milieu en werkgelegenheid: in Horst aan de Maas is een opleidingscentrum voor asbestsaneerders geopend, Asbestcentrum Limburg.

IN MEMORIAM: PAUL PETERS

Paul Peters uit Oss is op
20 november 2017 overleden.

SAMEN MET JULES IDING en Jan Marijnissen behoorde hij in Oss tot de SP'ers van het eerste uur. Hij was vooral de doener, en organisator van tal van acties en evenementen.

Vanwege zijn organisatietalent en gevoel voor sfeer, beeld en inhoud kwam hij in dienst bij de landelijke partij. Hij stond aan de basis van landelijke congressen, leden-dagen en alle grote evenementen. Paul speelde achter de schermen de regierol, met oog voor alle kleine details. Daarnaast was hij een fantastische collega, een gewone jongen, die met een sjekkie in de hand zorgde voor de puntjes op de i. Een van zijn motto's was: 'Ik loop niet voorop met een megafoon en een spandoek. Ik zorg liever dat die megafoon het doet.'

In Oss stond hij aan de basis van bekende jaarlijks terugkerende evenementen als de Tribuneloop, de uitreiking van de Kinderlintjes, het culturele evenement Het Vierde Beeld en het roemruchte maandelijks politiek café Zout. Landelijk was hij organisator van de Mandela-Tour, de tour Nederland in Tweeën en de verschillende edities van festival Tomaat.

Daarnaast was Paul een kundig fotograaf, met oog voor wat hét beeld van een actie zou moeten zijn. Zijn foto's versterkten de kracht van menig actie – in Oss en landelijk. Vanwege die verdienste heeft het partijcongres de Paul Peters Prijs voor sociale fotografie ingesteld.

Hoewel hij vaak achter de schermen opereerde, trad hij ook politiek op de voorgrond. Zo was hij 28 jaar raadslid in Oss, waarvan 6 jaar als fractievoorzitter, en was hij van 2008 tot 2015 lid van het landelijk partijbestuur.

Vier jaar geleden werd duidelijk dat hij ongeneeslijk ziek was. Het typeert Paul hoe hij daarmee omging: 'Ik sta het mezelf niet toe te blijven hangen in wat ik nu allemaal ga missen en hoe erg het allemaal is. Veel liever kijk ik wat ik heb gehad, welke mooie dingen ik heb meegemaakt. En het is belangrijk om leuke dingen te doen en in beweging te blijven.'

Paul heeft zich onafgebroken en tot op het laatst met hart en ziel gegeven voor de SP, samen met anderen werkend aan een betere wereld.

We moeten een fijne en bijzondere collega, kameraad en een warm mens missen.

We wensen zijn kinderen en familie heel veel sterkte. Paul is 62 jaar geworden. •

Hans van Leeuwen, Paul Peters en Marcel Molle (vlnr) bij de ondertekening.

Zilveren Cameraboek en de 'reizende' overzichtsexpositie worden opgenomen.

De Zilveren Camera bestaat in 2018 zeventig jaar. Het aantal fotografen dat materiaal inzendt, komt uit op rond de 600, die met elkaar goed zijn voor tussen de 11.000 en 12.000 te beoordelen foto's. Marcel Molle: 'Wij willen elk jaar de stand van zaken in de fotojournalistiek opmaken en doen dat met een representatieve steekproef. De Paul Peters Prijs maakt het allemaal nóg relevanter.'

Het Paul Peters Fonds stelt vast dat de fotografie weliswaar een democratisch medium is geworden, maar dat voor echte kwaliteit nog altijd vakmanschap is vereist. Omdat bij alle nieuwe ontwikkelingen de sociale fotografie is ondergesneeuwd, evenals trouwens de onderzoeksjournalistiek, moet de Paul Peters Prijs dit genre nieuw leven inblazen. Hans van Leeuwen: 'Dat dit gebeurt met Paul in onze gedachten schenkt ons voldoening en biedt houvast. Paul was bij uitstek de man met een scherp oog voor sociale omstandigheden en voor mensen die de daad bij het woord voegen en zich inzetten voor een rechtvaardige en solidaire samenleving.' En meer persoonlijk: 'Paul was de betrouwbare en loyale organisator van evenementen, congressen, ledendagen, noem maar op. Ik heb jarenlang nauw met hem samengewerkt. Ik leerde Paul in 1990 kennen en ik kan wel zeggen dat ik mijn beste vriend heb verloren.'

Eind 2013 werd bij Paul Peters een ongeneeslijke ziekte vastgesteld. Hij ontving voor zijn onschatbare verdiensten de Gouden Tomaat. Hans van Leeuwen: 'Paul was niet alleen de stille kracht van de SP, hij heeft vanaf begin jaren zeventig alles rond de SP gefotografeerd. Hij zag zichzelf niet zozeer als een fotograaf, ook al heeft hij een opleiding gevolgd, maar als iemand die met de camera registreerde, die talloze momenten vastlegde. Hij leverde zo een heel bijzondere en wezenlijke bijdrage aan de geschiedschrijving van de SP. In ons archief zitten duizenden foto's van Paul. Ik zal ook nooit zijn gevoel voor esthetiek vergeten. Samen hebben wij ons partijkantoor in Amersfoort ingericht. Paul zag geen detail

NAAM PAUL PETERS VEREEUWIGD IN FOTOPRIJS

In februari wordt de eerste Paul Peters Prijs uitgereikt. Het initiatief hiervoor is genomen door de SP, die aansluiting zocht en vond bij de Stichting de Zilveren Camera. 'Paul was bij uitstek de man met een scherp oog voor sociale omstandigheden.'

HIJ KON NOG WEL AANWEZIG zijn bij de ondertekening van het contract, maar de uitreiking van de naar hem vernoemde prijs voor sociale fotografie zal Paul Peters niet meemaken. 'Hoe bescheiden Paul ook was, dat zijn naam op deze manier zal voortleven, verraste hem en vervulde hem met trots', zegt Hans van Leeuwen, een van de initiatiefnemers.

Op het SP-congres in januari van dit jaar is de Paul Peters Prijs ten doop gehouden. Nadien ontstond contact met Stichting de Zilveren Camera, die jaarlijks de belangrijkste prijzen voor fotojournalistiek in ons land toekent. Intensief overleg leidde uiteindelijk tot een samenwerking tussen de Zilveren Camera en de SP. Het speciale Paul Peters Fonds maakt gebruik van de infrastructuur van de Zilveren Camera.

Marcel Molle, voorzitter van de Zilveren

Camera: 'Wij willen zowel in de lengte als de breedte groeien en de Paul Peters Prijs sluit mooi aan bij onze doelstellingen. Er worden prijzen in negen categorieën verdeeld, van nieuws tot documentaire en van sport tot cultuur. Daar komt dus nu de sociale fotografie bij, in de vorm van de Paul Peters Prijs. Overigens kunnen deelnemende fotografen daarvoor niet apart inzenden. Onze jury zal uit alle inzendingen, mits de deelnemers daarmee instemmen, een voorselectie maken, het kaf van het koren scheiden, en vervolgens is het aan de jury van het Paul Peters Fonds om de beste en meest aansprekende serie of reportage eruit te pikken.'

De winnaar mag rekenen op een geldbedrag van 2500 euro, plus een opdracht voor datzelfde bedrag. De voor de Paul Peters Prijs genomineerde foto's kunnen ook in het

over het hoofd. Dat sprak mij als beeldend kunstenaar natuurlijk enorm aan, we zaten op één lijn.'

Fotografen die kans willen maken op de Paul Peters Prijs doen dat met sociaal geëngageerde fotografie. Ze kunnen zich onderscheiden door onderwerpkeuze, vorm, werking en intentie, door het in beeld brengen van maatschappelijke betrokkenheid, de strijd tegen onrecht en voor hoopvolle oplossingen. Marcel Molle: 'De foto's moeten getuigen van urgentie.' Hans van Leeuwen: 'Een willekeurig voorbeeld. Op zichzelf staande foto's van studentenhuizen zijn niet interessant, dat worden ze pas als ze de praktijken van een huisjesmelker blootleggen.' •

Een kleine greep uit de collectie van foto's gemaakt door Paul Peters.

tekst: Robin Bruinsma

> KOX: 'HERSTEL DIALOOG MET RUSLAND'

foto archief Tiny Kox

Tiny Kox sprak in Moskou tijdens een internationale bijeenkomst in Moskou van linkse politieke partijen en bewegingen over het respecteren van mensenrechten.

SP-senator Tiny Kox vindt het hoog tijd om de politieke dialoog tussen Rusland en de rest van Europa te herstellen. Kox pleitte hiervoor tijdens een internationale bijeenkomst in Moskou van linkse politieke partijen en bewegingen: 'Rusland kan uiteindelijk niet zonder Europa. En Europa heeft Rusland hard nodig in de grote kwesties van deze tijd.' Kox was in Sint-Petersburg en Moskou vanwege de herdenking van de Russische Revolutie – dit jaar 100 jaar geleden. Hij riep links Europa op om pal te staan voor democratische, burgerlijke en sociale mensenrechten: 'Die zijn allemaal keurig opgeschreven in bindende verdragen van de Raad van Europa. Alle Europese landen moeten die

fundamentele rechten en vrijheden van het Europees Mensenrechtenverdrag en het Europees Sociaal Handvest respecteren. Van Rusland tot Portugal en van IJsland tot Turkije. In de praktijk worden die rechten echter keer op keer bedreigd door autoritaire regeringen, grote multinationals, kortzichtige nationalistische en gevaarlijke fascisten.' Kox leidt in de Raad van Europa de fractie van Verenigd Links. In gesprekken met leidinggevende Russische parlementariërs riep hij op tot een herstel van de politieke dialoog tussen Rusland en de rest van Europa: 'De tijden zijn te gevaarlijk om niet met elkaar te praten. Daar komt alleen maar ellende van.'

> STUUR KERNCENTRALES MET PENSIOEN

De kerncentrales bij Doel en Tihange zijn onveilig. Maar ze draaien door, onder andere door pensioengeld. ABP, Metaal en Techniek, Zorg en Welzijn, Bouw: allemaal pensioenfondsen die flink beleggen in de eigenaar van de centrales, het bedrijf Engie. De SP werkt samen met andere organisaties om *Tihange met pensioen* te sturen. De boodschap aan onze pensioenfondsen is: dwing Engie de kerncentrales te sluiten of trek je investering terug! U kunt meedoen door:

- een bericht aan uw pensioenfonds te sturen via stuurthangemetpensioen.nl
- mee te protesteren op 23 december in Heerlen. Stuur als u mee wilt een e-mail aan hleeman@sp.nl en u krijgt meer informatie; ook over de voorbereidingsdag op 9 december.

foto Sandra Beckerman

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

EUROPESE VERKIEZINGEN IN 2019 WORDEN EEN ECHE STRIJD

Onlangs werd de communicatiestrategie bekend die ambtenaren van het Europees Parlement hebben ontwikkeld voor de Europese verkiezingen die in mei 2019 worden gehouden. De plannen zijn allemaal nogal geheimzinnig want ze worden besproken in het Bureau van het EP, zeg maar een soort presidium. En die documenten zijn niet openbaar. Toch lekte het stuk uit en nu kan iedereen zien wat ons te wachten staat – als we niet uitkijken.

In eerdere discussies over dit onderwerp heb ik steeds opgeroepen dit keer eens niet te zenden, maar te luisteren – en dan vooral

naar al die mensen die niets moeten hebben van de Europese Unie. Waar richt hun kritiek zich op? En zouden ze op onderdelen soms gelijk kunnen hebben? Het leek me verfrissend als 'Brussel' op die manier eens uit de bubbel zou kunnen ontsnappen.

Helaas kiezen de ambtenaren voor een heel andere strategie: we moeten volgens hen bondgenoten zoeken, vooral jongeren, die van de EU houden. Zij kunnen dan strijden tegen de Eurokritische stemmen in de samenleving. Het staat er echt: het wordt een strijd.

Wat mij betreft maken we er dan ook een echte strijd van. Binnen het Europees Parlement zal ik blijven vechten voor een einde aan de arrogantie die er in de bubbel heerst. En erbuiten moeten we als SP met ons alternatief komen, voor Europese samenwerking die stoelt op wat mensen willen en zonder dictaten vanuit Brussel. Die strijd gaan we winnen, want wij luisteren wel naar gewone mensen.

 [Bekijk hier het uitgelekte stuk: sp.nl/ZUX](http://sp.nl/ZUX)

foto Suzanne van de Kerk

LINKSVOOR **‘IK ZIT NU HOOG EN DROOG’**

Johan van der Veen (64) is organisatiesecretaris van de SP Deventer. Als middelbare scholier maakte hij een geschiedeniscriptie over het marxisme, wat hem in contact bracht met nazaten van linkse verzetsstrijders. Na een onderwijscarrière vond hij tijdens zijn pensioen weer tijd voor de geschiedenis van links. Hij is lid van de werkgroep Vergeten Verzet Deventer: ‘Wij willen de verhalen vertellen van mensen die de goede kant kozen en daarvoor werkelijk alles op het spel hebben gezet.’

› Wanneer werd je lid van de SP?

‘Na mijn pensionering, ongeveer een jaar geleden. Ik dacht: ik zit nu hoog en droog, maar er zijn zoveel mensen die het minder goed getroffen hebben. Het neoliberalisme is een grote kwaal – zelfs in het onderwijs. De SP is de enige partij die dat consequent aan de kaak stelt.’

› Wat brengt de kapitalist in jou naar boven?

‘Ik ben gek op boeken. Op dit moment lees ik vooral wetenschappelijke boeken over de Tweede Wereldoorlog. Ik werk zelf ook aan een boek, over Deventer in de periode van 1919 tot 1950, waarin linkse verzetsstrijders een belangrijke plaats krijgen. Ik interview hun kinderen en kleinkinderen, duik in de archieven en stel zo van elk van hen een biografie samen.’

› Hoe kwam je daar zo op?

‘Sinds ik als scholier een scriptie schreef over het marxisme, ben ik in de linkse verzetsstrijders in Deventer geïnteresseerd. Hun verhalen zijn nooit verteld. In de

oorlog kozen ze de goede kant en daarvoor zetten ze alles op het spel. Velen moesten het zelfs met hun leven bekopen. Degenen die het overleefden, konden daarna vaak niet eens een reguliere baan krijgen. Zij waren meteen verdacht, vanwege de Koude Oorlog. Die mensen verdienen eerherstel, daar houd ik me zoal mee bezig.’

› En met actie voeren.

‘Zeker. In de afdeling natuurlijk, maar ook op het gebied van pensioenen. Ik organiseer bijvoorbeeld acties om het manifest *Red ons Pensioenstelsel* meer bekendheid te geven. Het is moeilijk om jongeren hierop te mobiliseren, omdat die vaak zzp’er zijn en niets geregeld hebben. Maar juist dan moet je er aandacht aan besteden.’ ●

DIERBARE KAMERADEN

Elk jaar ontvallen ons weer geliefde kameraden. Gaat het om bekende strijdmakers die landelijk van zich deden spreken, dan lezen of horen we er snel genoeg over. Maar minstens even dierbaar zijn ons degenen die lokaal opereerden en op hun heel eigen manier de mensen om hen heen wisten te inspireren. Een paar voorbeelden, als ode aan al die andere voor de meesten minder zichtbare strijders voor het socialisme.

tekst Rob Janssen

foto archief Henk van der Wal

foto Jan Oechies

foto Koen Tornij

PIONIEREND ECHTPAAR

IN DE REGIO EINDHOVEN was het tweetal een begrip in linkse kringen: het echtpaar **Heinz** en **Ria Minten**. Dat was al zo voordat ze in 1977 bij de SP kwamen. Tot die tijd waren ze actief bij de PSP (de Pacifistisch Socialistische Partij, die later in GroenLinks opging). Bovendien was Heinz regiobestuurder bij de vakbond en daarin kreeg hij na verloop van tijd zoveel mensen warm voor de SP, dat die bondsafdeling in de volksmond 'de bond van Minten' ging heten. Samen droegen Heinz en Ria bij aan het ontstaan van de SP in de regio Eindhoven, met Valkenswaard als thuisbasis. Ook zetten ze een succesvolle Hulpdienst op. 'Heinz had bovendien een timmerwerkplaats en in verkiezingstijd vervaardigde hij stevige verkiezingsborden waarop de tomaat er letterlijk goed op stond in de omgeving', herinnert kameraad Henk van der Wal uit Eindhoven zich: 'Ook nam hij de verbouwing van het SP-afdelingspand in Eindhoven voor zijn rekening.' Heinz Minten, geboren in 1929, overleed op 10 februari; de twee jaar jongere Ria enkele dagen later. Beiden na een kort ziekbed.

MENSENKENNIS

HIJ WAS ECONOMO en in de jaren negentig wethouder, namens de VVD nog wel. Maar toen hij met SP-wethouder Jan Burger in aanraking kwam, stapte **Gerard Minaar** over naar de SP. Dat was toen het ging om de vernieuwing van het sportpark Langbroek, gemeente Wijk bij Duurstede. Dat sportpark en sportvereniging SVL waren zijn lust en zijn leven en in Jan Burger had Gerard Minaar een goede bondgenoot. En andersom ook. Tijdens de raadsverkiezingen van 2014 trad hij op als lijstduwer voor de SP, hetgeen behoorlijk opzien baarde. 'Deze partij luistert naar de mensen en zet zich in voor de belangen van de inwoners van ons dorp. Dat heb ik in de praktijk mogen ervaren. De laatste jaren heb ik al SP gestemd en nu ben ik graag lijstduwer', legde hij uit. 'Gerard was een verbinder, hij kon sporters én SP'ers inspireren en motiveren', zegt Jan Oechies, SP-fractievoorzitter in Wijk bij Duurstede: 'Met hem hebben we een wijs lid verloren dat veel kennis had. Vooral mensenkennis.' Tijdens de verkiezingen in 2014 werd de SP de grootste in 'Wijk'.

ALLES EN ALTIJD

HELEMAAL, ALLES EN ALTIJD. Die woorden typeren de ruim veertigjarige inzet van **Netty Meijer** uit Nijmegen. Ze gaf zich helemaal, ze deed alles, ze was er altijd. In de beginjaren van de SP ging ze met de Tribune langs de deuren. Later deed ze mee aan buurtonderzoeken, gaf ze leiding aan de Tribunevrouwploeg, was ze op straat stevast het eerste aanspreekpunt tijdens acties en campagnes en toerde ze ook nog eens door de regio om nieuwe afdelingen op weg te helpen. Een van die afdelingen was Boxmeer, waar Netty een groep activisten onder wie Emile Roemer de kneepjes van het vak leerde. In 2014 spelde Roemer haar nog de Zilveren Tomaat op. Na een kort ziekbed overleed ze op 82-jarige leeftijd op de laatste dag van 2016. Tijdens haar crematie op 7 januari klonk *Een mens is meer*. 'Netty hield van de SP en iedereen binnen de SP hield van Netty', zei de Nijmeegse SP-voorman Hans van Hooft jr.

RESPECT GEVRAAGD

Ik leef al ruim 57 jaar met een motorische beperking en dit heeft mij geïnspireerd om voor mensen met een beperking op te komen. Want deze mensen lopen nog veel te vaak tegen onbegrip en respectloos gedrag aan. Zoals de opmerking 'daar heb je weer zo'n gehandicapte, die kosten alleen maar geld en doen niets terug voor de maatschappij'. Ook loop ik vaak tegen onbegrip aan bij het doen van boodschappen. Vooral bij de kassa, als ik de boodschappen weer wil inpakken en afrekenen. Dan ben ik klanten die direct achter mij in de rij staan te langzaam en wordt er vaak met het winkelwagentje tegen mijn benen gedrukt. Ik ben dus met een project bezig om dit gedrag hopelijk te veranderen en meer respect en begrip te kweken. Dit doe ik

door middel van het schrijven van een blog en een Facebookgroep genaamd 'gevraagd meer respect en begrip voor mensen met een beperking'.

Theo Galgenbeld, Nijverdal

WAPENS WEG

In de Tribune van november 2017 preees Jan Willem van Leenhoff onze partij omdat zij zich inzet om de campagne voor een volstrekte verwerping van de nuclearisering van wapenarsenalen tot een succes te maken. Er is een lange weg te gaan om dat succes te bereiken. Nog moeilijker zal het zijn om helemaal te breken met oorlog en wapens. Er wordt veel geschreven en geweeklaagd over allerlei wereldproble-

men. Naar mijn mening gaat bijna iedereen voorbij aan de grootste oorzaak van de ellende in de wereld, het militair-industrieel complex waarvoor president Eisenhower al waarschuwde bij zijn afscheid. Een enkele keer wordt op indringende en schokkende wijze de werking van het militair-industrieel complex aan de kaak gesteld. Je voelt woede en je wilt de moed om het te veranderen. De moed die een aantal onderzoeksjournalisten en ex-militairen als klokkenluiders hebben opgebracht. Het wachten is nu op aanhoudende onthullingen door meer vasthoudende onderzoeksjournalisten. Hopelijk komen er na de Panama Papers en de Paradise Papers ook nog eens de Pentagon Papers. Met 70 miljoen vluchtelingen in de wereld, tienduizenden doden, vernietigde infrastructuur, ongekende opbouw van haat en 1800 miljard dollar defensiebudget per jaar in de wereld, wordt het langzamerhand tijd om te erkennen dat geweld en oorlog geen geschikte middelen meer blijken te zijn voor het bereiken van welke menswaardige doelen dan ook.

Rob Groen, Den Haag

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)* : _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

THEO DE BUURTCONCIERGE

